GORENJSKE

LETO VI. / ŠT. 12 — KRANJ DNE 21. MARCA 1953 — CENA 8.— DIN

Prve znanilke pomladi, ki nastopa z današnjim dnem

POMEMBEN PRISPEVEK DELOVNIH KOLEKTIVOV

Od vseh sredstev, ki bodo po družbenem načrtu, nastala na področju OLO Radovljica bodo akumulacija in skladi državnih podjetij predstavljali kar 95 odstotkov. Ni težko razumeti, kako velik je prispevek delovnih kolektivov za razvoj radovljiškega okraja.

Če sploh ne upoštevamo vseh tistih zneskov, ki jih bo letos prejel radovljiški okraj za svoj gospodarski razvoj po republiškem družbenem načrtu, bodo predvsem podjetja prispevala dodatnih 186 milijonov din, kar določa okrajni družbeni načrt. Ogljemo si samo najvažnejše investicije, ki jih bodo črpali iz tega zneska:

Investicije v načrtu OLO

Za gradnjo ceste z Gorjuš in Koprivnika v Bohinju na Pokljuko bo že letos porabljenih 14 milijonov dinarjev, za gradnjo nove gimnazije na Bledu in osnovne šole v Lipnici — 24 milijonov; letošnja dela pri razširitvi ceste Jesenice—Poljane bodo stala več kot 10 milijonov dinarjev, gradnja vodovoda v Mojstrani tudi 10 milijonov in obnova radovljiškega prav toliko. Mosti na Fortuni bodo letos zahtevali več kot 8 in pol milijona, republiškim 40 milijonom za regulacijo hudournikov pa bo okraj dodal še svojih 7 in pol. Stroške za zdravstvo, kmetijstvo, elektrifikacijo in turizem pustimo na tem mestu ob strani!

To stoji v odloku o družbenem planu okraja Radovljica, ka ga je sprejel Okrajni ljudski odbor na zasedanju pred enim mesecem. Vse to snovanje bi bilo kmalu onemogočilo Navodilo o obračunavanju dohodkov in delitvi dohodka gospodarskih podjetij po evidenci Narodne banke, ki ga je izdal državni sekretar FLRJ za gospodarstvo, in ki bi okraj prikrajšal za vsa dopolnilna sredstva. Odbora za plan in proračun radovljiškega okrajnega ljudskega odbora sta — kakor tudi drugi kraji pri nas — v resolucijah sekretariatu za gospodarstvo in Svetu za zakonodajo protestirala proti temu navodilu. OLO je bil nato obveščen, da bo protizakonito navodilo preklicano, vendar pa bo delitev dohodka baje tako urejena, da bo obračunavanje za vsake tri mesece vnazaj. Dokončen odlok o tem predmetu še ni bil izdan. Vsa stvar se je slej ko prej nekje zataknila. To že precej ovira začetek prvih letošnjih gradbenih del, ker okrajnemu ljudskemu odboru še niso na razpolago potrebna sredstva.

Kljub vsemu so priprave za gradbeno dejavnost že v teku. Zlasti v nekaterih občinah, kot je n. pr. Kropa, bodo lahko pričeli z gradnjo, takoj ko bodo razpolagali z denarnimi sredstvi.

Tako je z investicijami, predvidenimi v načrtu. Razen tega pa so podjetja prispevala še pomembne dodatne zneske.

Dodatni zneski

Delovni kolektivi nekaterih podjetij so pokazali razumevanje za skupne potrebe vsega radovljiškega okraja in prispevali iz lanskoletnih presežkov, ki so nastali zaradi spreminjanja stopenj akumulacije. Blejsko Lesnoindustrijsko podjetje je na račun letošnjega prispevka že nakazalo 15 milijonov. Tovarna »Veriga« je prispevala iz lanskih presežkov 3 milijone dinarjev, od katerih bosta 2 milijona uporabljena za graditev prosvetnega doma v Lescah, en milijon pa bo dodan znesku za obnovo radovljiškega vodovoda. Kroparski »Plamen« je dal na razpolago OLO 5.8 milijonov dinarjev. Od teh bo polovica uporabljena za zidavo prosvetnega doma v Kropi.

Omeniti je tudi pomembne količine, ki jih je že lani dala jeseniška železarna na razpolago okrajnemu svetu za prosvetno in kulturno za potrebe ljudskoprosvetnega in vzgojnega življenja. Iz svojega sklada za samostojno razpolaganje je že lani nakazala 2 milijona dinarjev. Od teh so določili za knjižnice 300 tisoč dinarjev, za telesnovzgojne rekvizite pionirskih odredov 250 tisoč, za ureditev odrov in dvoran vseh ljudskoprosvetnih društev pa en milijon dinarjev. Železarna je iz istih sredstev dala 2 milijona 500 disoč din za najnujnejša popravila na 17 šolskih poslopjih v 9 občinah radovljiškega okraja.

Upati je, da bodo tudi druga podjetja v radovljiškem okraju pokazala enako pripravljenost kakor gornji primeri in tako pospešila gospodarsko rast svojega okraja.

Prav zdaj trajajo med OLO in jeseniško železarno razgovori o visokem znesku, ki naj bi služil za osnovo bodočemu okrajnemu skladu za dolgoročna posojila z nizko, triodstotno obrestno mero.

ZBORI VOLIVCEV V TRŽIŠKI OBČINI

PRVA SKRB - STANOVANJA

V preteklem tednu so bili po vseh kvartih in naseljih v **tržiški mestni občini** zbori volivcev, ki so pretehtali delo ljudske oblasti v preteklem letu in razpravljali o predlogu predračuna, družbenega plana in investicijskega programa za letos. Predlog družbenega plana, ki ga je 10. marca sprejel LO mestne občine, predvideva, da bodo letos v tržiški občini ostvarjena precejšnja sredstva, od katerih bi Tržiču ostalo 82 milijonov za investicije. Te bi vložili predvsem v gradnjo stanovanjskih stavb, v razširitev vodovodne mreže, gradnjo šole pri Sv. Ani, zboljšanje kanalizacije, ureditev zelene površine in igrišč, za kopališče in nekaj manjših gradbenih del.

Ti predlogi so bili razdeljeni podjetjem, zadrugam in drugim javnim ustanovam dovolj zgodaj, da so bili pogovori na zborih volivcev tehtni in dokumentirani. Pokazali so, da je bil predlog realen in da ustreza željam tržiškega prebivalstva. Povsod je bilo najživahnejše zanimanje za graditev stanovanjskih poslopij. Na vseh zborih so pozdravili misel o novem kopališču, zahteva po višji gimnaziji pa je bila najmočnejša. V nekaterih okoliških vaseh so izrazili zadovoljstvo nad industrijo. Šele letošnji predlog družbenega načrta jim je nazorno pokazal, koliko vrednosti ustvarjajo industrijska podjetja in koliko koristi ima od njih podeželje.

Zbori volivcev so bili povsod dobro obiskani. (Izjema je V. kvart, kjer je bila udeležba pr-

(Nadaljevanje na 2. strani.)

Obletnica Kokrškega odreda

Čeprav nas od proslave 11. obletnice ustanovitve Kokrškega odreda ločijo še skoraj trije meseci, so priprave že v polnem teku. Okrajni odbor ZB je ustanovil več različnih komisij in odborov, kar razodeva iskreno željo, pripraviti veličastno proslavo, ki jo slavni odred tudi zasluži.

Slavnosti se bodo začele po številnih manjših, toda zgodovinsko pomembnih krajih z odkritjem spominskih plošč in spomenikov. Prirejene bodo manjše razstave zgodovinskega materiala in dokumentov. Pripravlja se celo tisk almanaha. Številne patrulje bodo osvežile sledove stopinj junaških borcev. Ves levi breg Save tja do Ljubljane bo počastil spomin svojih braniteljev in maščevalcev.

Osrednja slavnost bo 14. junija v Goričah, kjer se bodo zbrali vsi preživeli borci Kokrškega odreda. Goričani se že danes mrzlično pripravljajo, kajti ta proslava sovpada tudi z njihovim občinskim praznikom. Izkopali bodo vse žrtve in jih položili v skupno grobnico, zraven katere bodo postavili lep spomenik. Njih slavnosti se bodo začele že 12. junija, zaključene pa bodo tretji dan, ko bodo dosegle višek z odredovo proslavo.

Ob tej priložnosti, ko se pripravljamo na to proslavo, bo tudi najprimernejši (čeprav že malo pozen!) čas, da začnemo z obsežnim zbiranjem zgodovinskega materiala — dokumentov, fotografij itd. — ter zapisovanjem dogodkov o junaški borbi vse Gorenjske. Vsak Gorenjec, zlasti pa aktivni borec, bi moral pomagati, da se ohrani živ spomin zanamcem. Zbrati je treba gradivo za zgodovino NOB na Gorenjskem in muzej.

»Glas Gorenjske« bo začel z aprilom objavljati gradivo, ki ga je zbral tovariš Franc Štefe - Miško o Kokrškem odredu, dobrodošli pa bodo tudi vsi popravki in dopolnila ter drugi zapiski o dneh borbe proti okupatorju.

PRED POPISOM PREBIVALSTVA

TOČNI PODATKI BODO UPRAVIČILI STROŠKE

Razen fluorografskega pregleda je pri nas pred durmi druga važna množična akcija. Težko je reči, katera je važnejša. Malo je ljudi, ki bi dvomili, kako velikega pomena je popis prebivalstva. Ni toliko važno to, da bomo ugotovili, koliko prebivalcev ima Jugoslavija. Mnogo pomembnejše je to, da bomo s popisom dobili natančne podatke o nacionalnem, starostnem, poklicnem, intelektualnem sestavu prebivalstva, njegovi razmestitvi po jugoslovanskem ozemlju itd. itd. Ti in še mnogo drugih podatkov ima neprecenljivo vrednost za našo državo, zlasti za gospodarstvo.

Tako imenovani »kritični trenutek«, v popisu, t. j. čas, na katerega se bodo nanašali vsi podatki, ki jih bomo dali popisovalcem, bo polnoč med zadnjim marcem in 1. aprilom. Čas, ki nas loči do tega dne, torej ni več dolg. Priprave so povsod v polnem teku. Na kratko si jih oglejmo:

Kot prvi pogoj, da bi uspela ta največja jugoslovanska množična akcija, je bilo treba najprej urediti zapovrstnost hišnih številk in napraviti seznam naselij in zaselkov, z nazornimi skicami, na katerih so označene vse hiše. Seznam naselij je koristen tudi zato, ker bo ohranil mnogo krajevnih imen, ki bi sicer prišla v pozabo.

Šele sedaj so lahko vse ozemlje razdelili v popisne okoliše in zagotovili popisovalce. Teh bo samo v kranjskem okraju nad štiri sto. Če njim prištejemo še petdeset rezervnih popisovalcev, vse popisne komisije in popisne instruktorje, ki bodo skrbeli, da bo vse teklo kot po loju, če pomislimo, da že sedaj sodeluje v pripravah za popis na Gorenjskem nad pet sto oseb, — potem si šele lahko predstavljamo, kako obsežno podjetje je popis prebivalstva. In to še ni vse. Tudi gospodarska podjetja bodo sodelovala. Do 28. marca bodo za vse svoje delavce in uslužbence izpolnila tako imenovane pomožne liste. Ti bodo koristili popisnim komisijam in precizirali odgovore na vprašanja o poklicu, položaju v poklicu, panogi dejavnosti in gospodarskem sektorju, kjer je zaposlen popisanec.

Izvedba popisa je zamotana stvar. Do »kritičnega dne« bodo morali biti vsi popisni listi razdeljeni med prebivalce in potem zopet zbrani pri popisnih komisijah. Tudi odgovarjanje na vprašanja v popisnih listih bo v nekaterih primerih precej težavno, zlasti glede poklica, narodnosti in pod. Vsi, ki sodelujejo v akciji, bodo morali biti zategadelj temeljito poučeni o svojem predmetu. Zato sta bili za občinske popisne komisije že dve instruktaži. Na njih se je vse angažirano osebje seznanilo z načinom popisa in zvedelo, kako naj rešuje nekatera zapletena vprašanja. Da bi bila vsa organizacija čimbrezhibnejša, izdaja republiška komisija za popis prebivalstva celo poseben bilten. V njem je najti vsa navodila o sredstvih in načinu popisa, o delu občinskih in okrajnih popisnih komisij itd.

Poduka niso potrebni samo popisovalci. Vsak državljan bi moral vedeti o popisu še marsikaj, kar ni mogoče vsiliti v ozek okvir enega samega članka. Vsem bralcem priporočamo, da posežejo tudi po republiških listih, kjer od časa do časa izidejo članki, ki nas obveščajo, kako naj odgovorimo na posamezna vprašanja. Le pravilni in natančni podatki bodo dali točno sliko o našem prebivalstvu in upravičili velike stroške, ki jih dajemo za letošnji popis prebivalstva.

Veliko javno nagradno ŽREBANJE

V soboto, 28. marca ob 17. uri bo v stranski dvorani Sindikalnega doma javno žrebanje nagrad, ki jih je razpisalo uredništvo »Glasu Gorenjske«. Pravico do sodelovanja v žrebanju pridobi vsak naročnik (star ali nov), ki bo do srede, 25. marca do 14. ure poravnal naročnino za vse 1953. leto. Ker bi naštevanje vseh nagrad, ki jih je 115 v skupni vrednosti 320.000 dinarjev, vzelo preveč prostora, objavljamo samo nekaj največjih. Te so: kuhinjska oprava, kompletni ključavničarski pribor, usnje za moški plašč, 10 kg krupona za podplate, vzmeti za postelje, žima, blago za obleke, perilo, posteljnina itd.

Hkrati se ob tej priliki zahvaljujemo vsem tovarnam in podjetjem, ki so prispevali svoje izdelke za nagradno žrebanje in to:

LIP Kranj in »Roleta« Kranj, kuh. opravo; Železarna Jesenice, za 20.000 din posteljnih vzmeti; Industrijska kovinarska šola Jesenice, kompletni ključavničarski pribor in dve plaketi; »Runo« Tržič, usnje za moški plašč; Tovarna klobukov Škofja Loka, 6 moških klobukov in 6 tulcev za ženske klobuke; »Standard« Kranj, krupon usnja za podplate; »Tiskanina« Kranj, 30 m blaga za predpasnike in ženske obleke; »Tkanina« trgovsko podjetje Kranj, blago za moško suknjo; »Kokra« trgovsko podjetje Kranj, blago za moško obleko; »Sava« Kranj, blago za gumirane plašče; Bombažna predilnica in tkalnica Tržič, 16 m blaga za posteljno perilo; »Žimopreja« Stražišče, 15 kg žime; Žimarska zadruga Stražišče, 15 kg žime; Tovarna mila Kranj, 20 kg »Oven« mila; Tovarna glasbil Mengeš, kitaro; »Titan« Kamnik, dve mesorezki in strojček za mletje orehov; Industrija bombažnih izdelkov Kranj, 20 m blaga za srajce in spodnje perilo; »Inteks« Kranj, 15 m blaga za srajce; »Vata« Domžale, kompletno hišno apoteko; »Triglav« Tržič, 2 para čevljev; Elektrotehnično podjetje Kranj, lestenec; »Iskra« Kranj, elektr. spajalnik in lestenec; »Svilanit« Kamnik, svileno garnituro (kravata, šal, ruta, brisača); »Plamen« Kropa, kandahar vezi in 2 izdelka kroparskega umetnega kovaštva; Tovarna čipk in vezenin Bled, klekljan prt; Tovarna gumbov Kamnik, 20 grosov gumbov »biser«; Mestna klavnica Kranj, šunka in 40 klobas; Tovarna čokolade Lesce, 2 kg čokolade; Tekstilna tovarna Medvode, 5 m blaga za žensko obleko; »Induplati« Jarše, pregrinjalo za konja; Industrija sukna Zapuže, 5 m blaga za žensko obleko; »Pletenina« Kranj, žensko jopico (volneno); »Color« Medvode, 5 kg laka; Tovarna usnja Kamnik, aktovke; »Odeja« Škofja Loka, otroško odejo; »Kurivo« Kranj, tono premoga; Tovarna kos in srpov Tržič, 5 kos in 2 hobliča; Trgovsko podjetje »Loka« Škofja Loka, par čevljev; Gorenjska oblačilnica Kranj, dvoje deških hlač in izdelava petih sraje; »Stol« Duplica, 2 stola; »Prehrana« Kranj, bon za tisoč dinarjev, »Toko« Domžale, kovček; »Keramika« Kamnik, majolko; Tovarna klobukov in slamnikov Domžale, 2 čepici in slamnik; »Elan« Begunje, skirico; »Rožca« trgovsko podjetje Jesenice, 2 ženski jopici; »Veriga« Lesce, žeblje in verige; »Vino pivo« Kranj, 7 butelik vina; »Merkur« trgovsko podjetje Kranj, vodni servis; Mestna slaščičarna Kranj, torto; Kmetijska zadruga Kranj, bon za tisoč dinarjev; »Plastika« Stražišče, lutko; »Testenina Škofja Loka, 5 kg testenin; »Trak« Mengeš, naramnice in podveze; Usnjarski tehnikum Domžale, 1 kg usnja za podplate; »Sadje« Kranj, 5 litrov žganja; »Delikatesa« Kranj, za 600 dinarjev blaga; Tovarna čevljev Kranj, usnje za podplate; »Filc« Mengeš, 2 komada filca; Slavko Velikonja, obrtnik, Kranj, ogledalo.

Isti dan bodo izžrebani tudi tisti, ki so v mesecu »Glasu Gorenjske« zbrali več kot 5 novih naročnikov. Še je čas, da se tudi vi uvrstite mednje.

Pohitite, še je čas! Nove naročnike, ki bi hoteli priti v poštev za to nagradno žrebanje, sprejemamo do vključno 25. marca!

Pohitite s poravnavo naročnine!

Pridobite nove naročnike!

Naš komentar

TITO V LONDONU

Včeraj se je predsednik republike maršal Tito izkrcal na westminsterskem nabrežju v Londonu in s tem nastopil svoj prijateljski obisk pri narodu in deželi, s katero smo bili brez vsakršnih pismenih pogodb in obvez zavezniki v dveh hudih svetovnih vojnah. Prav to dejstvo, da zavezništvo ni bilo plod kakih zapisanih obvez, najbolje priča, kako velika je bila skupnost interesov med obema državama. Tudi danes ni drugače. Velika Britanija in Jugoslavija sta se pred isto nevarnostjo spet našli v skupni obrambi miru in svoje svobode.

Toda ni samo skupna nevarnost tista, ki zbližuje obe deželi. Vez, ki ju spaja, je širša in obsega celo vrsto vprašanj, v katerih imata skupne koristi in podobna naziranja. Pri čedalje večjem jačanju miroljubnih dežel dobivajo ti skupni interesi in podobna stališča še večji pomen in vrednost v naporih za utrditev miru.

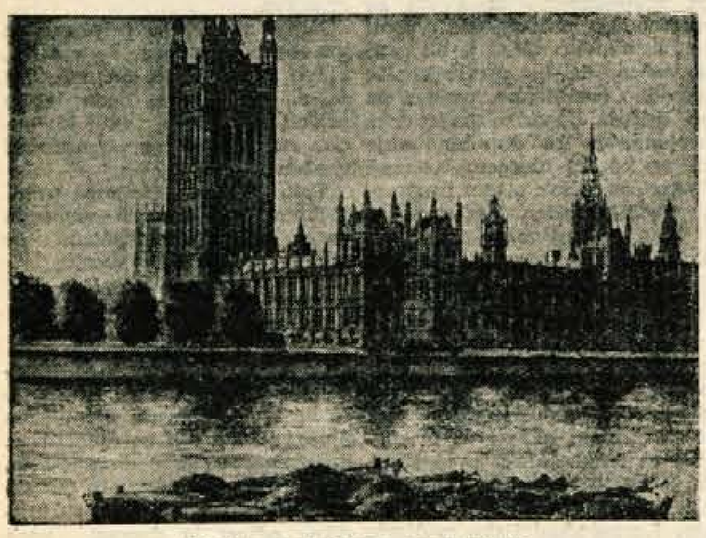

Stavba angleškega parlamenta

Jugoslavijo in Veliko Britanijo, katerih gospodarstva se vzajemno dopolnjujeta, vežejo tudi skupni gospodarski interesi. Kot visoko razvita industrijska dežela lahko Velika Britanija mnogo pomaga naši deželi v preskrbovanju s stroji in gradivom, ki je potrebno za našo graditev. Po drugi plati je v Jugoslaviji cela vrsta proizvodov, ki jih lahko odstopimo Angliji.

Pogovori, ki jih vodijo naši in britanski državniki, bodo gotovo prežeti s skrbjo za napredovanje stvari miru in mednarodnega sodelovanja. Vsa vprašanja, ki se jih bodo dotaknili, oni gledajo s tega zrelišča. Spričo vloge, ki jo imata obe državi v današnjem svetu, — vsaka na svoj način in na sebi lastni ravni, — lahko z gotovostjo pričakujemo, da bo pomen izida londonskih razgovorov presegel okvire obeh dežel. To seveda ne pomeni, da bo ta izid nujno natanko določen. Toda že samo dejstvo, da bodo zastopniki dveh prijateljskih držav izmenjali misli in da se bodo posvetovali o raznih perečih mednarodnih vprašanjih, bo brez dvoma našlo svoj odraz tudi v dejanjih, ki jih bosta storili obe državi. Vsekakor bo močno »prispevalo k jačanju prijateljstva in vzajemnega razumevanja med obema ljudstvoma in nadaljevalo tisto, k čemur se že več let prizadevajo odgovorni državniki obeh dežel«, kakor je dejal tovariš Tito v svojem angleškem nagovoru, ko je stopil na britanska tla in kjer so ga sprejeli vojvoda Edinburški, Winston Churchill, predsednik vlade, in zunanji minister Anthony Eden.

Bivanje predsednika Tita v Angliji je prvi njegov obisk v eni od zahodnih držav. To je že samo po sebi dovolj za vzbujanje pozornosti. Vsa svetovna javnost zelo ugodno spremlja Titov obisk in ga pozdravlja. Obisk je povod za živahne komentarje o osebnosti našega predsednika. Vsi citirajo odlomke iz knjige Vladimira Dedijera o življenjepisu tovariša Tita, vsi poudarjajo, kako močna osebnost je tisti, ki je iz balkanskega podeželja zrasel od ključavničarskega vajenca v legendarnega vodjo svojega ljudstva, ki je našel v sebi dovolj moči, hrabrosti in zaupanja, da se je uprl dvem velikanom — Berlinu in Moskvi, — in zagotovil svobodo in neodvisnost svoje domovine.

Le rimsko-kominformovska bratovščina vliva žolč neprikritega besa na strani svojih časopisov. Utrditev mednarodnega položaja naše države jo silno bode v oči, ker ji je prekrižala račune. Prav 20. marca, ko bi se De Gasperi najbolj rad skliceval na naklonjenost avtorjev tristranske deklaracije, je tovariš Tito v Veliki Britaniji, kar ravno ne potrjuje demokristjansko-fašističnih gorostasnosti o »ponovni osvoboditvi pranaše italijanske Dalmacije«.

Naši narodi budno zasledujejo potovanje svojega predsednika in želijo, da obrodi sadove. Prepričani so, da pogoji za to obstajajo, saj ne obstajajo samo skupni interesi, temveč tudi dobra volja.

ČLANSTVO PREKAŠA ODBORNIKE

Intenzivnejše delo SZDL v radovljiškem okraju

V zadnjem času se precej frontnih organizacij radovljiškega okraja ni prav znašlo. Niso se še privadile na vse novo v naših družbenih odnosih, zlasti po nastopu novega ekonomskega sistema. Ponekod so begale v iskanju nove vsebine dela, precej ze bilo nerazumevanja in napačnih prijemov, spet drugod pa je sploh zamrlo politično življenje v Osvobodilni fronti. Vse to se je nadaljevalo tudi po obeh kongresih — po zagrebškem zboru jugoslovanskih komunistov in beograjskem kongresu Ljudske fronte, — le presenetljivi nesklad med politično otopelostjo v nekaterih občinah radovljiškega okraja in valom novega poleta, ki ga je vsepovsod po domovini prinesla poglobitev socialistične demokracije v Socialistični zvezi, je postal še očitnejši. Že lep čas je potekel po kongresu, novosti, ki jih narekuje, pa si le počasi utirajo pot v naše organizacije. Utirajo si jo pa vendarle. Oglejmo si nekaj primerov:

Zadnja občinska konferenca Fronte v Podnartu je odkrila, da so frontovci v preteklih mesecih precej napravili, vendar pa v tem odbor ni bil vedno udeležen kot vodstvo. Tudi na konferenci se je pokazalo, da zrelost članstva presega zrelost odbora. Tam so si nekateri dejstvo, da mora biti Socialistična zveza osrednja politična organizacija, tolmačili tudi tako, kot da nobena druga organizacija nima pravice do samostojne iniciative.

Osvobodilna fronta v Kropi je bila včasih zelo živahna. Sedaj je delo skoraj povsem zamrlo. Vzroki so preprosti: Včasih je bil občinski odbor navajen, prejemati direktive z okraja, danes pa, ko bi moral pospešiti lastno iznajdljivost, so osnovne organizacije ostale brez vsakršne pomoči. O vsem tem so govorili na zadnji seji občinskega odbora in sklenili marsikaj koristnega. Ojačali bodo občinski odbor. V prihodnje bo glavno delo SZ v tem, da bo seznanjala svoje člane s političnimi vprašanji in jih zainteresirala za skupne občinske probleme. Če naj se resnično predramijo iz mučnega mrtvila, bodo vsekakor morali odpraviti vse tiste tihe nesporazume, ki so v občini Kropa posledica komasacije in dolgoletnih tradicij!

Mestni odbor OF na Bledu je poskrbel, da bodo v prihodnjih tednih v vseh osnovnih organizacijah razpravljali o kongresnem gradivu in njegove ugotovitve prilagodili potrebam svoje občine. Ustanovili so komisijo, ki bo pomagala kulturnemu in ideološko-vzgojnemu delu med članstvom, skrbela za redna predavanja na Ljudski univerzi in podobno. V prihodnje bodo redno izmenjavali izkušnje z organi delavskega samoupravljanja. Že na pretekli mestni konferenci OF so sklenili, da bodo izboljšali sestav mestnega odbora in vodstev drugih organizacij. O tem bo sedaj članstvo reklo zadnjo besedo.

Če trdimo, da precej organizacij OF pravzaprav ni zadelo prave vsebine svojega dela, to brez dvoma velja za Radovljico. Šele prejšnji četrtek so se n. pr. na seji mestnega odbora posvetili mladinskemu vprašanju. Že tri leta v Radovljici ni bilo niti mladinske organizacije niti mladinskega vodstva. Mladina sama pa ni niti slaba niti lena. V Radovljici skoraj ni mladinca, ki ne bi bil delaven član kakega športnega društva, kluba ali sekcije. Na zadnjem sestanku so sklenili, da bodo obnovili organizacijo LMS, ki bo radovljiškemu naraščaju nudila tudi družbeno vzgojo. Te so doslej pogrešali.

Tako — po občinah. Okrajno vodstvo SZ dela več ali bolj sistematično. V 28 krajih radovljiškega okraja je okrajni izvršni odbor OF organiziral politične seminarje. Na njih so govorili o zunanjepolitičnih vprašanjih, o novem ustavnem zakonu, družbenem samoupravljanju, o novem ekonomskem sistemu in gospodarskem načrtovanju. Vsa predavanja so bila dobro pripravljena, razprave pa so povezali z okoliščinami kraja, kjer je bil seminar. Udeležencem — v Ratečah jih je bilo nad sto — ni žal, da so prihajali.

Okrajni odbor OF si je zagotovil že širok krog gospodarsko in politično razgledanih ljudi, ki večkrat obiskujejo kmetijske zadruge in jim pomagajo z nasveti.

Prejšnji teden je bila razširjena seja okrajnega izvršnega odbora OF. Dogovorili so se, da bodo člani odbora in vsi udeleženci kongresa imeli po vsem radovljiškem okraju informativne sestanke, na katerih bodo pred članstvom pripovedovali o glavnih mislih in sklepih IV. kongresa Ljudske fronte, o njegovem poteku in vzdušju, pa tudi o tem, kar bi po njem kazalo storiti.

Sklep je sicer prišel z majhno zamudo, zasluži pa toliko toplejši odziv.

V metalurški industrijski šoli na Jesenicah se mladina vsestransko izobražuje

Prejšnja leta si srečal v metalurški industrijski šoli na Jesenicah skoraj več učencev iz drugih republik kakor iz Slovenije. Ti mladinci »z juga« so po dovršeni šoli odšli večidel kot strokovni delavci v Zenico in Smederevo. Sedaj pa so v učilnici metalurške šole večidel Slovenci.

Da bi si mladina pridobila čimveč splošnega znanja, skrbi predvsem šolska mladinska organizacija. Mladina se tudi umetniško izobražuje. 50 učencev je vključenih v pevski zbor, ki ga vodi z ženskim oktetom vred Polde Ulaga, v recitacijski skupini je 24 učencev, ki nastopajo ob različnih proslavah, medtem ko šteje dramatska skupina pod vodstvom Janeza Svoljška celo 52 učencev. Mladi igralci bodo v bližnji bodočnosti uprizorili na domačem odru zahtevno Gogoljevo delo »Revizor«. Nekaj učencev pa je vključenih v tamburaški zbor.

V internatu metalurške industrijske šole imajo še šahovski krožek, krožek Ljudske tehnike in na pobudo Društva prijateljev mladine ustanovljeno mladinsko ljudsko univerzo, kjer posluša vsako sredo 80 do 100 učencev predavanja, ki so sistematično urejena. Mladim predavajo učitelji metalurške industrijske šole, inženirji in tehniki jeseniške železarne in profesorji z državne gimnazije.

Mladina se udejstvuje tudi v športu. Goji namizni tenis in nogomet, sodeluje pri »Gregorčiču«, nekaj mladincev je odličnih smučarjev v alpskih disciplinah, nekaj pa odličnih planincev. Planinska skupina prireja skioptična predavanja in izlete v prosto naravo. Želeti bi bilo le, da bi ti mladinci v večjem številu obiskovali tudi telovadnico TVD »Partizan« in da bi se med telovadnim društvom in metalurško industrijsko šolo razvijala večja vzajemnost.

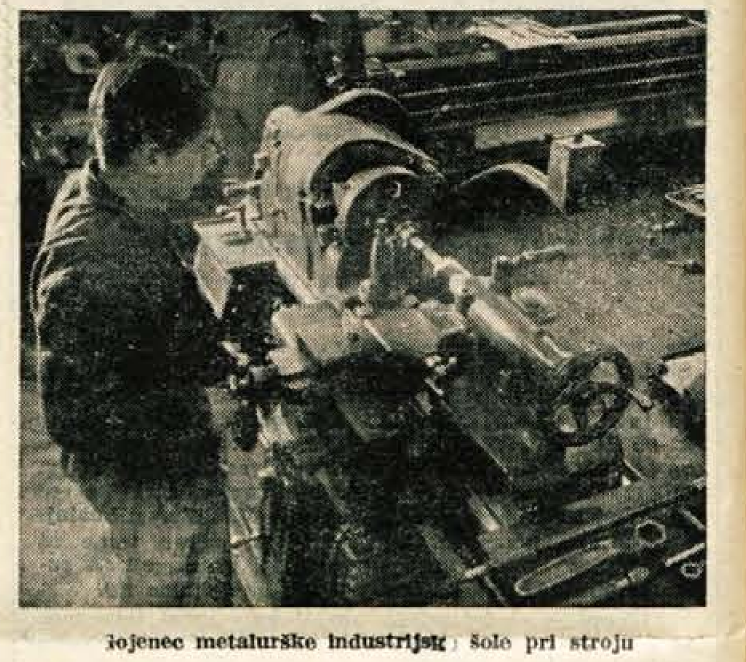

Gojenec metalurške industrijske šole pri stroju

Zbori volivcev v Tržiču

(Nadaljevanje s 1. strani)

vič tako majhna, da zbora sploh ni bilo.) Bili so koristni: opozorili so na marsikaj, padlo je precej dobrih predlogov. V mestu so na zboru I. kvarta zahtevali, naj tovarna kos in srpov že enkrat dokončno izdela neko svojo stanovanjsko hišo, naj odstranijo apnenico ob cesti na železniško postajo, ki moti pešce, naj se zgradi oporni zid ob isti cesti in naj se razširi vhod v Blejsko cesto, ki močno ovira promet in tako mnogim inozemskim avtobusom onemogoča vožnjo po eni najlepših cest na Gorenjskem. Slednje bi se dalo izvesti tako, da ne bi trpela zgodovinska vrednost vogalne hiše z najstarejšim portalom v Tržiču (iz 17. stoletja).

V okoliških krajih so problemi drugačni. Na **Puterhofu** so predlagali konkretne mere za obnovitev gozdov. Dali so pobudo za ločitev gozdov od pašnikov in zahtevali, naj se njihova električna napeljava poveže z omrežjem DES-a. Zanimali so se, kako je z dobički blejskega Gozdnega gospodarstva in kranjskega Lesnoindustrijskega podjetja in zahtevali, naj bo del teh dobičkov na razpolago tržiški občini. Treba je namreč vedeti, da delajo gozdni in lesni delavci na Puterhofu za obe omenjeni podjetji. Bilo bi torej povsem umestno, če bi del njihovega dobička ostal Tržiču. Govorili so tudi o tem, da ne bi bilo napak, če bi prišlo do decentralizacije obeh podjetij. V tem primeru bi se obrata na Puterhofu lahko združila s tržiško žago v samostojno gozdno in lesno podjetje s sedežem v Tržiču. Stanovanja in pisarne v gradu na Puterhofu ne bi bile več potrebne in grad bi se lahko preuredil v lep letoviščarski hotel, od koder bi bil lahek dostop do smučišč in planinskih postojank na Kofcah, Dovžanki in drugod.

Podobni so bili zbori volivcev tudi drugod. Ponekod so še razpravljali o previsoki obdavčenosti določenih kmetov, drugod spet o lažnih davčnih prijavah nekaterih obrtnikov, o čudnem zavlačevanju pri izdajanju dovoljenj za sečnjo itd.

Vsi so pokazali, da zanimanje za gospodarska vprašanja v občini vidno narašča.

Tržaško pismo

CVETLIČARNE, POLNE PARMSKIH VIJOLIC

(Nadaljevanje in konec.)

V mestu, ki ima povsem italijansko lice, živijo Slovenci. Tudi Slovenci! Kljub vsem Bartolijevim poizkusom, da bi nas čimhitreje asimiliral ali zatrl. 30 tisoč zavednih ljudi ni mogoče kar tako zbrisati, kljub vsem spačenim priimkom. In čim hujši je pritisk, tem krepkejši je odpor.

Veliko kulturno poslanstvo ima v Trstu naše slovensko gledališče. Ni mogoče popisati požrtvovalnosti in ljubezni vseh, ki se ga zvesto oklepajo, saj nosi našo lepo besedo povsod po coni A, saj je to zgovoren dokaz, da hočejo tržaški Slovenci živeti kulturno in človeka dostojno življenje. V Trstu imamo razen osnovnih šol še gimnazijo, učiteljišče in nižjo industrijsko ter glasbeno šolo. Tržaški komorni pevski zbor je tudi v Jugoslaviji dosegel veliko priznanje. Ne, tržaški Slovenci nočejo in ne bodo klonili. — Vendar je nekaj zapeljancev sledilo Vidaliju, voditelju tržaških kominformistov, ki z njim pljujejo v lastno skledo in pozabljajo, da jih je dojila slovenska mati.

Vasi okrog Trsta in vsa tržaška predmestja so slovenska. V predmestju Sv. Jakoba (Tržačani mu pravijo Stalingrad) sem videl prvič slovenske napise na gostilnah in trgovinah. To je čudovit občutek! Tam stoji tudi lepa stavba nekdanje Ciril-Metodijske osnovne šole. V njej je tiskarna Primorskega dnevnika in tržaških slovenskih revij.

Že izven mesta, ob žaveljskem morskem zalivu, stoji velika rafinerija nafte, ki ima zase celo naselje. Tja hodijo okoličani od blizu in daleč na delo. Zaslužki so dobri in če jih dela več iz ene družine, se to že pozna.

Nekdaj so okoličanke na osličkih nosile v Trst mleko in bige (doma pečen kruh). Sedaj so vse ceste asfaltirane. Po njih vozijo krasni avtobusi do sleherne vasi mnogokrat na dan. Mesto leži ob vznožju kraškega predhribja. Ker ni več prostora v nižini, leze mesto po vseh gričih proti vrhovom. Vasi se utapljajo v mestu, med domačini se naseljujejo Italijani. Italijan ne zna nobenega drugega jezika razen svojega, okoličan pa povzame italijanščino kar mimogrede. Okoličan tudi ne čuti tako neposredne nevarnosti kot Slovenec - meščan, zato ni čudno, da šibki klonijo in so za nas izgubljeni. Stebri oporniki našim vasem so okoliške osnovne šole s svojim požrtvovalnim in izkušenim učiteljstvom. Vsaka vas ima tudi svoj pevski zbor in svojo igralsko družino. Slovenci žive, se bore za svoj jezik in nočejo umreti.

Poglavje zase so »nesrečni« esuli, begunci iz Istre. Dalmacije in drugih krajev Jugoslavije, ki so morali »strašno« trpeti zaradi svoje neuklonljive ljubezni do »ljubljene matere« ter raje pobegniti v bratski Trst v upanju, da jih bodo tu sprejeli z godbo in dobrotami. Vsak je pričakoval najmanj raj na zemlji, ko je pobegnil iz dežele, kjer je kruha le za tiste, ki delajo. Kdorkoli misli pobegniti, naj kar gre! Vsakomur privoščim, da poizkusi življenje v tržaških begunskih taboriščih. Raj se je izpremenil v pravi pekel. V teh taboriščih je zbrana vsa človeška mizerija, ki se hrani od prostitucije, tatvine, da, celo zločina. Poleg tega besne med temi ljudmi, ki so prisiljeni živeti skupaj, še vse mogoče politične razprtije. Povedali so mi o primeru, da sta se zaradi politike sprla Srb in Bolgar. Ponoči je v taborišču med njima prišlo do divjega, besnega spopada. Ko so prišli stražniki, je bil težko ranjeni Bolgar tako zagrizen v grlo že mrtvega nasprotnika, da ga niso mogli odtrgati od njega.

Neko žensko so pripeljali v bolnico zaradi nevarne krvavitve. Čeprav so bile njene minute štete, so jo morali najprej okopati, ker se je vsega telesa držala skorja umazanije. V taboriščih, v teh leglih največjega duševnega in telesnega propadanja, končajo nekdaj misleči in čustvujoči ljudje tako, da postanejo zveri, ali pa apatična bitja, nezmožna sleherne misli. Večkrat sem se peljal mimo nekdanjega gradiča, v katerem je sedaj eno izmed taborišč. Na vrveh okoli gradiča so se sušile borne cunjice teh beguncev, gledali so vas brezbrižno in negibno, kot da bi njihov duh več ne živel. Redki med njimi se zvečer vračajo z dela. Ti so srečni. Vsaj čez dan uidejo peklu. To so večinoma tisti, ki so italijanske narodnosti, ali pa tu pa tam kak izredno močan delavec. Njihov zaslužek je pičel, a še za tiste revne lire se boje, saj njihovi brezposelni tovariši kradejo kot srake. Moški, ženske, otroci — vsi živijo skupaj, raztrgani, besni drug na drugega, umazani, pomešani v tesnih prostorih, kjer ne slišiš nikdar ene same dobre besede. Zastopnice nekega ameriškega ženskega društva so dosegle vsaj to, da bodo otroke do 14 let ločili od staršev... Vse begunce druži eno samo upanje: Amerika. Le kdaj se bo izpolnilo? In, ali se bo sploh izpolnilo?

Tam zunaj pa polje polno življenje. Ulice so krasno asfaltirane in snažne tako, da bi bile našim lahko za vzgled. Vsi so lepo oblečeni, hodijo v nešteto kinematografe, v gledališče, sprehajajo se. Promet je živ, avtomobili švigajo, meščani sedijo ob mizicah na pomladanskem soncu. Cvetličarne so polne parmskih vijolic...

Občinska konferenca SZDL v Kamniku

V nedeljo je bila v Kamniku prva občinska frontna konferenca, na katero so prišli vsi izvoljeni delegati iz osnovnih organizacij. Konferenci je kot gost prisostvoval član Izvršnega odbora OF Slovenije, tovariš Tomo Brejc. Iz podanega politično-organizacijskega poročila je bilo videti, da se je kljub slabostim in pomanjkljivostim v delu v zadnjih mesecih močno razgibalo politično življenje. Sestanki postajajo boljši tako po vsebini kot udeležbi. Pri prostovoljnem delu so se najbolj izkazali frontovci Tunjic. Na njihovo iniciativo in ob finančni podpori LOMO Kamnik so s prostovoljnim delom pamagali zgraditi železobetonski most čez Tunjščico. Tudi na Tučni so pridno gradili vaško cesto. Preslaba je bila povezava z drugimi množičnimi organizacijami in skrb, kako delajo in se razvijajo. Letos se je članstvo SZ povečalo za 57 članov, tako da šteje danes Fronta na območju Kamnika 4.111 članov. Tov. Alfred Janko, ki je bil delegat na IV. kongresu LFJ, je podal poročilo s kongresa, o sklepih in nalogah, ki čakajo članstvo in organizacije Socialistične zveze delovnih ljudi. V razgibani razpravi se je oglasil k besedi tov. Brejc, ki je prodorno obrazložil vprašanje naše demokratičnosti, govoril o načinu dela, nalogah SZ ter o našem sodelovanju z mednarodnimi naprednimi socialističnimi gibanji v svetu.

Na koncu so sklenili izvesti reorganizacijo osnovnih organizacij in njih število povečati na 10. Izvolili so 23 članski odbor, ki bo izvolil iz svoje srede 7 članski sekretariat in nadzorni odbor. Za delegate za IV. kongres OF pa so bili izvoljeni Miha Berčič, Danilo Cerkvenik, Kazimir Keržič in Srečko Rot.

KAKO BOMO SPREJELI GOSTE?

Problemi in težave gostinstva v radovljiškem okraju

V letošnji sezoni predvidevajo precej velik obisk v gorenjskih turističnih objektih. Zlasti iz Anglije, Belgije in Nemčije pričakujejo mnogo gostov. Prijavilo se je že toliko gostov iz tujine, da so vsi blejski hoteli že oddani za vso sezono. Če torej govorimo o tem, kako se gorenjsko gostinstvo pripravlja na sezono, ki je pred nosom, ne gre več za to, ali bomo znali privabiti goste, temveč: kako jih bomo sprejeli, kakšne ugodnosti jim bomo nudili in si tako zagotovili nadaljnji obisk.

V večjih blejskih hotelih priprave tečejo v glavnem kar dobro. Hotel **»Jelovica«** bo ves prepleskan, vse sobe na jezerski strani bodo dobile telefonsko instalacijo. Delo v hotelu **»Toplice«** bo v kratkem pri kraju. V vse sobe bodo napeljali telefon. Sploh bosta imenovana objekta najlepša gostinska obrata na Gorenjskem.

Večina turističnih objektov še zdaleka ni v tako zavidnem položaju.

Lanska sezona je zaradi zamujene uredbe o popustih za sindikalne dopuste pričela šele avgusta in trajala največ pet tednov. Diktirane cene in visok davek na promet proizvodov — neugodni okoliščini, ki sta danes že odpravljeni, — prepočasni prehod k novemu ekonomskemu sistemu z uredbami, ki so prihajale prepozno in terjale urejanje vnazaj, odvod obratnih sredstev, vrh vsega pa še izostanek zimske sezone, — vse to je pomenilo **precejšen udarec.**

Pri večini obstoji resna volja, da čimbolje opremijo svoje prostore, pripravijo potrebne zaloge itd. Vendar dolgoročnih investicijskih kreditov ne morejo dobiti. Eden od izhodov iz neprijetne zagate bi bil, če bi lahko izkoristili del nedospele amortizacije za letošnje leto. Tudi to jim zdaj ni mogoče, ker republiški svet za gospodarstvo še ni določil stopnje amortizacije za gostinska podjetja. Tako ne morejo priti niti do sredstev za najnujnejša popravila. Pričakovati je, da bo stvar kmalu urejena in si bodo vsi večji gorenjski obrati že nekako pomagali, saj so dosti iznajdljivejši od takih redkih izjem, kot je hotel **»Razor — Slavec«** pri Kranjski gori, ki pri obupnem stanju poslopja (voda vdira v zgornje nadstropje) drži v banki 229 tisoč dinarjev neizkoriščene lanske amortizacije. Blejski **Parkhotel** si je n. pr. pomagal z začasnim popravilom strehe, ki sicer ne bo zdrava preživela prihodnje zime, za silo pa le drži.

Nekaj pa je tudi takih vprašanj, ki jih gostinstvo samo, brez tuje pomoči, ne bo moglo uspešno rešiti. Vzemimo n. pr. hotel **»Bellevue«** ob Bohinjskem jezeru. Šele konec lanskega leta je spet postal gostinski obrat. Sedaj je ta depandansa hotela **»Jezero«** potrebna temeljitega popravila, ureditve z vseh vetrov znešenega inventarja in predvsem — direktorja. Če bo občinski ljudski odbor v Boh. Bistrici priskrbel sposobnega direktorja vsaj do 25. marca, je še upati, da bo hotel vsaj za silo urejen do pričetka sezone. Je namreč brez vsakih sredstev, s tistimi od amortizacije pa ne more računati pred prihodnjim junijem. Hotela je res škoda. S tremi ali štirimi milijoni pred sezono in s kakimi petimi milijoni dinarjev na jesen bi ga lahko uvrstili med najlepše hotele kategorije »B« v Sloveniji.

Podobna, čeprav manjša težava je blejski »Kazino«. Ker je nerentabilen, se upravi **Parkhotela** ne izplača, da bi ga držala odprtega, pa je med sezono vendarle potreben. Prav tako je z godbo pred začetkom polne sezone. Ob začetku maja naj bi bila na Bledu vsaj ena stalna godba, čeprav takrat še ni rentabilna. (Trije orkestri estanejo Bled v sezoni cela 2 milijona in pol.)

Spričo vseh teh in cele kopice drobnejših težav je Okrajni ljudski odbor v Radovljici sestavil na pobudo okrajne gostinske zbornice komisijo, ki bo v vseh pogledih pregledala, kako so gostinski obrati pripravljeni na prihodnjo sezono, svetovala, opozarjala na pomanjkljivosti in pomagala, kolikor bo v njeni moči. Nemara se ji celo posreči, da izposluje kak regres za lanske izgube v penzionskih podjetjih, ki so deloma — prav tako kot v trgovini — nastale zaradi diktiranih nizkih cen. Gorenjski gostinci menijo, da dvoletno posojilo z enoodstotno obrestno mero ne pomeni rešitve, regres za izkazanih 8 milijonov izgube pa da bi bil prav tako umesten kakor tisti v trgovini.

Kamniška zadruga v preteklem letu

Dosegli so lepe uspehe in poživili delo v pospeševalnih odsekih

Vzlic temu, da obstoji kmetijska zadruga v Kamniku že več let, so njeni kmetijski odseki zaživeli šele, ko si je zadruga s pomočjo dobrega vodstva ustvarila 9 milijonov in pol čistega dobička, ki ga je v dobršni meri porabila za poživitev dela v pospeševalnih odsekih.

Zlasti delaven je bil sadjarski odsek, ki je poskrbel za zadružnike in vse druge sadjarje z zadostnim številom sadnih drevesc, primernih za kamniški okoliš, organiziral sadjarsko razstavo v Kamniku, s katere je skušal opozoriti sadjarje na prednosti umnega sadjarstva, nakazati pot k obnovi propadajočega sadjarstva, opozoriti kmečke gospodarje na odlične pogoje za razvoj te gospodarske panoge pri nas, hkrati pa prikazati potrošniku in trgovcu odlično kakovost sadja, pridelanega v obilni meri v okolici Kamnika. Sadjarski odsek je skrbel tudi za zatiranje sadnih škodljivcev. V ta namen je nabavil skupno s kmetijsko strojnim odsekom dve motorni škropilnici ter več manjših ročnih škropilnic.

Tudi kmetijsko-strojni odsek je svojo nalogo — navajati kmeta k umnejšemu kmetovanju — dobro rešil. Za okoli en milijon dinarjev je nabavil 2 motorni ročni kosilnici, mlatilnico, motorni zaprašilec, izruvač za krompir ter več manjših strojev. Glede na površino krompirišč ter število sadnega drevja na področju te zadruge bo mehanizacija za zatiranje vseh vrst škodljivcev zadoščala. — Isti odsek je zgradil strojno lopo na Perovem in oskrbo strojev zaupal ljudem, ki bodo vestno skrbeli za njih pravilno izkoriščanje. Mislim, da ne pretiravam, če trdim, da še nobeno zimo, odkar gojijo v okolici Kamnika sadjarstvo, ni bilo poškropljenih in predhodno očiščenih toliko dreves kot letos.

Živinorejski odsek je nabavil tri prav dobre plemenske bike v Ormožu in Kranju ter merjasca v Št. Vidu pri Stični.

Letos nameravajo kamniški zadružniki svoje pospeševalno delo še bolj razširiti. Zaostrili bodo borbo proti sadnim škodljivcem z zimskim in poletnim škropljenjem, z dobavo dobrih sadnih dreves in z nasveti o sajenju omogočili obnovo večjih sadovnjakov. Skrbeli bodo za zatiranje koloradskega hrošča s škropljenjem in zapraševanjem, nabavili večje količine priznanih dobrih sort krompirja in ga na jesen odkupili za seme. Dalje bo zadruga skrbela za zadostno število dobrih plemenjakov, organizirala tuberkulinizacijo živine ter razstavo živali, sprejetih v rodovnik, nabavila še nekaj novih strojev in tako omogočila cenejšo, hitrejšo, boljšo in lažjo obdelavo zemlje. Nameravajo pa zgraditi tudi lastni zadružni dom.

Vse to bo zadruga lahko ostvarila le s sodelovanjem vseh članov in tudi nečlanov, ki še sedaj z nezaupanjem gledajo na zadrugo zaradi slabih izkušenj iz predvojnih konzumov.

Na letošnjem občnem zboru so si zadružniki razdelili med seboj 2 odstotka čistega dobička in sicer po njihovem delu v zadrugi, po zadružni zavesti posameznika in po njegovem prometu v zadrugi. Ne glede na to, da jim je borba proti raznim rastlinskim škodljivcem kot zadružnikom olajšana in omogočena mehanizacija kmečke proizvodnje, so mnogi člani prejeli neposredno od zadruge že precej več, kakor znašata njih delež in zadružno jamstvo. Vse to dokazuje, da ni nobenega razloga za nezaupanje do zadruge. Najmočnejše jamstvo za pravilno in pošteno delo pa je ljudska oblast, ki si želi čimveč gospodarsko močnih kmetijskih zadrug za dvig našega kmetijstva na stopnjo, na kakršni je v kmetijsko naprednejših državah.

Občni zbor kranjske obrtne zbornice

V nedeljo so obrtniki na občnem zboru pregledali delo upravnega odbora in razpravljali o problemih obrtništva, ki jih je na široko zajel v svojem poročilu tovariš predsednik. V poročilu je temeljita analiza obrtništva in cela vrsta predlogov, ki zadevajo tako tehniko družbenega načrtovanja in njen poseg v obrtništvo kot možnosti za zagotovitev uspešnejšega razvoja obrti. Žal pa ni mogoče napraviti izčrpen pregled vse problematike, ki so jo obrtniki načeli, kajti že samo poročilo obsega 22 strani.

Najprej so začeli vprašanje obveznosti kranjskega obrtništva do skupnosti in razdelitev bremen med posamezne sektorje — privatni, zadružni in družbeni. Čeprav so ugotovili, da obveznosti do skupnosti niso previsoke, predlagajo vrsto sprememb, ki bi izboljšale konkurenčne možnosti podjetij in stanje v obrtništvu nasploh. Pri odmeri davka privatnemu sektorju so zagovarjali načelo pavšalne obdavčitve, z ozirom na nepopolne davčne prijave manjših obratov, ki niso dolžni voditi poslovnih knjig. Potegovali so se za ločitev dohodkov iz obrti in iz kmetijstva v družbenih planih ter ločeno obdavčitev, kajti dosedanji način je bil običajno v breme prvi. Prav tako so predlagali spremembe pri prometnem davku. Le-ta bi bil enoten za vse stroke in ne večji od 10 odstotkov. Mnenja so, da bi ta sprememba izboljšala konkurenčne pogoje obrtnih izdelkov v odnosu z industrijskimi. Namreč, visok prometni davek je zaradi nizke proizvodnosti obrtništva zanj večje breme, kot enaka stopnja akumulacije za industrijo. Visok davek pa je po mnenju občnega zbora tudi največja vzpodbuda šušmarjem. Zato predlagajo, da se prometni davek prenese na trgovsko mrežo, kjer bi se pobiral v obliki akumulacije na surovino. Tako bo davek plačal i šušmar i vsak drugi potrošnik. Družbeni sektor pa težita še posebni bremeni — amortizacija in knjigovodstvo. Slednjega bi bilo treba poenostaviti, da bi vsaj v manjših obratih ne bilo treba držati knjigovodje, s čimer bi se zmanjšali režijski stroški. Amortizacijo pa bi bilo treba zmanjšati v celi vrsti strok (soboslikarstvo, pleskarstvo, tapetništvo, steklarstvo, brivstvo, oblačilna stroka), kjer je stopnja 2,8% odločno previsoka in bi zadoščal 1 odstotek.

V celoti je obrt v kranjskem okraju še vedno pod predvojno ravnijo, v zadnjem času pa se opaža še padec (v enem letu 118 obratov prenehalo z delom), zlasti v šiviljski in čevljarski stroki. Šušmarstvo se je razvilo v takem obsegu, da ogroža normalen razvoj obrti. Celo uslužbenci družbenega sektorja šušmarijo, kar je prav gotovo dokaz slabosti delavskega upravljanja v teh podjetjih.

Po drugi strani pa iz različnih vzrokov obrt ni dobila zadostno število naraščaja. Zbornica se bo z vso resnostjo lotila teh vprašanj.

Propaganda gorenjskih gozdarjev

Gorenjska sekcija Društva inženirjev in tehnikov gozdarstva in lesne industrije je priredila v februarju na Bledu, na Jesenicah in v Kranjski gori propagandno gozdarsko predavanje. Da bi pritegnila čimveč občinstva, je predvajala tokrat v lastni režiji tudi gospodarski film »Zeleno zlato« in nekaj kulturnih in zabavnih filmov.

Šolski upraviteljstvi na Bledu in v Kranjski gori sta vzbudili v mladini zanimanje za prireditev, zato je bil obisk zelo številen. Obiskovalci niso bili nič manj zadovoljni kakor prireditelji.

Na Jesenicah pa, žal, gimnazijci in učenci metalurške industrijske šole, ki so bili specialno vabljeni na prireditev, niso zasedli niti zadnjih vrst v kino dvorani.

»Pašnik« na planini Javornik

Slab obisk dovolj jasno dokazuje tudi brezbrižen odnos jeseniškega učiteljstva do gozdov in gozdarstva nasploh. Temu se je tembolj čuditi, kajti gornja savska dolina je predel, kjer je problem gozdarstva skorajda najbolj pereč. Gozdarji brez pomoči vsega ljudstva pač ne bodo mogli sami očuvati gozdov!

Že tretji dan seno . . .

Ameriški farmerji so si izmislili nov način vzreje telet. Mnogim je mleko edini zaslužek, ki pa v precejšnji meri steče po grlu teličkov. Zato so že dalj časa iskali novo hrano, ki bi nadomestila mleko.

Toda farmerji niso potrpežljivi in ne morejo učakati, da se teličkov želodec počasi privaja. Ker vedo, da mu primanjkuje želodčnih sokov (različnih fermentov), ki bi predelovali suho hrano, mu pomagajo na

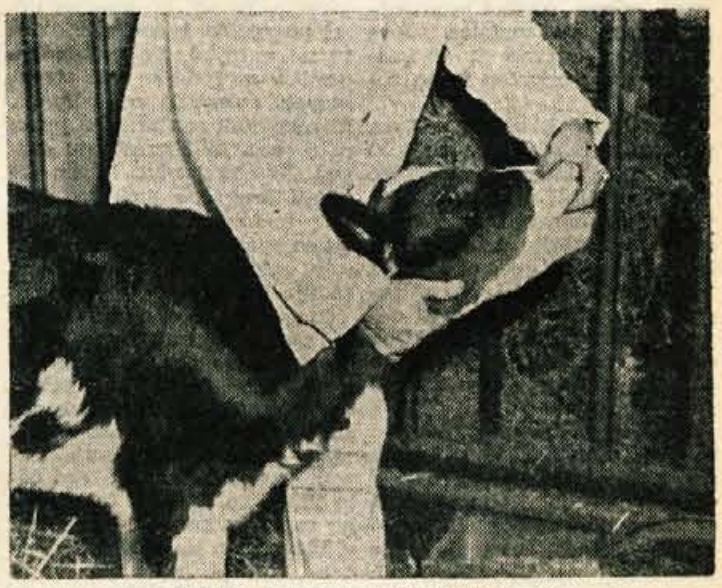

Telička pitajo s prežvečeno krmo

že tretji dan po rojstvu dajo teličku seno najboljše kakovosti, naj ga jé, kolikor more. Ko se ga pomalem navadi, dobi tudi zrnasto hrano, enako kot molzne krave. Na vsak kilogram sena, pol kilograma zrnja, Vendar teličku seno ne gre zlahka, zato mu še nadalje dajejo 3 do 4 litre mleka dnevno, dokler se ne privadi suhi hrani. To se navadno zgodi v sedmem tednu, pa tudi že v petem; zavisi pač od pasme.

svojski način. Ko je teliček star teden dni, mu porinejo globoko v gobček pest prežvečene hrane, ki so jo dobili v gobcu matere. To ponovijo vsak teden. S prežvečeno hrano dobi teliček tudi sokove s fermenti, ki se v njegovem želodcu pospešeno razmnožujejo in hitreje osposobijo njegov želodec za samostojno prebavo.

Op. ur.: Če bo naše kmetovalce zanimalo, lahko objavimo postopek bolj podrobno; le sporoče naj!

Obramba proti TBC

Po drugi svetovni vojni smo se zelo razveselili novice, da bo z odkritjem streptomicina prenehalo pustošenje te strašne morilke. Vendar nas je bacil tuberkuloze, — odkritelj Koch ga je imenoval hudičevega sina, — tudi to pot prekanil. Kakor dotlej vsem sredstvom, se je znal zoperstaviti tudi streptomicinu. Voščena ovojnica ga ščiti pred fizikalnimi in kemičnimi vplivi, zato ga s slabimi razkužili prav nič ne oškodujemo. Do živega mu pridemo le s korenitimi sredstvi. Zato se je v zadnjem času tudi opustila formalinska plinska dezinfekcija, ki deluje samo na površne sloje bakterij in se je zato pri tuberkuloznih bacilih izkazala kot neučinkovita. Popolnoma uspešna je lahko samo parna dezinfekcija pri 100° C, ki traja ½ do 1 uro. Ker pa taka dezinfekcija ni vedno mogoča, se pred okužbo zaščitimo najbolje na ta-le način:

Predvsem je nujno, da ima tuberkulozni bolnik svojo sobo, če le mogoče, s posebnim vhodom. Zaradi lažjega čiščenja in razkuževanja naj bodo v bolnikovi sobi le najnujnejši predmeti: poleg postelje nočna omarica, mizica, stol in, če ne gre drugače, tudi omara za obleko. V preprogah, predpražnikih, namiznih pregrinjalih in podobnih okraskih se samo nabirajo prah in velike količine nevarnih bacilov.

Bolnik naj ima strogo ločen jedilni pribor, ki se po vsaki uporabi prekuha v 2% raztopini sode. Ostanki bolnikovih jedi so okuženi in je z njimi ravnati kakor z bolnikovimi izmečki. Preden jih odvržemo v dobro zaprte greznice ali zakopljemo v jame, jih pustimo 3—4 ure v razkužilu, ki ga

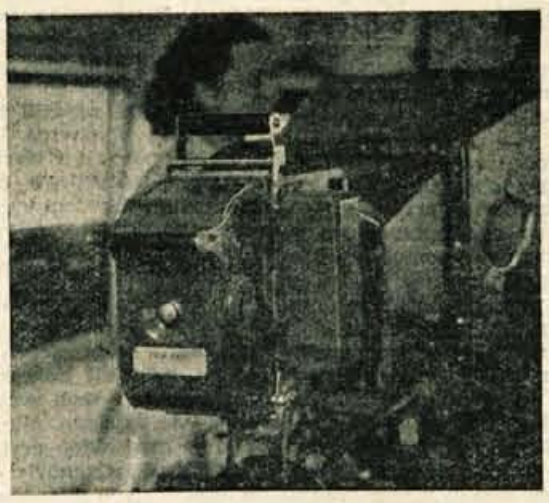

Fluorografski aparat pri snemanju

napravimo, če 3 do 5 žlic lizola raztopimo v litru vode.

Če se bolnik odseli, ozdravi ali umre, prostorov ne smemo uporabljati, dokler niso temeljito razkuženi. V opomin naj služi ta-le primer: Na revni kmetiji v neki podgorski vasi v kranjskem okraju je zbolel za tuberkulozo najstarejši od osmih otrok. Doma je kašljal in polegal. O bolnici ali zdravilišču ni hotel ničesar slišati. Ker je živel v neurejenih razmerah, ga je kmalu pobralo. K uničevalni moči bacila tuberkuloze so prispevali pomanjkanje, nevednost in nezaupanje do zdravnikov. Po njegovi smrti je legel njegov brat v skoraj še toplo, neočiščeno in nerazkuženo posteljo umrlega. Tudi ta je kmalu obolel in umrl. Zdravnik je često govoril z materjo in ji dajal navodila, kako naj ravna, da bo obvarovala ostale člane družine pred

(Nadaljevanje na 4. strani)

Kaj je vzrok kostolomnosti?

Kostolomnost ali kostolomnica — precej nerodno ime za to vrsto bolezni, saj do zloma kosti pride le v redkih primerih — povzroča ogromne izgube našemu gospodarstvu, mi pa ne vemo, da je bolezen tako močno razširjena. (Lizavost je morda bolj znana in tudi bolj razširjena, posebno v zimskih mesecih, je pa istega izvora, kot kostolomnica.) Vsi pa vemo, da je povprečna teža naše živine iz leta v leto nižja, da je klavnost vedno slabša in da je proizvodnja mleka nezadostna; to občuti tako živinorejec kot potrošnik v mestu, ki se na živinorejo ne razume.

Tovariš iz K., ki sprašuje v predzadnji številki Glasu Gorenjske, odkod in kaj je vzrok kostolomnosti v Čirčah, je to bolezen pri živini videl in verjetno spoznal v njenem zadnjem stanju, to je ob prelomu kosti. Zato bi rad njega in vse živinorejce opozoril, da je danes ogromen odstotek naše živine nagnjen k tej bolezni, da je veliko število podmladka resno ogroženo, da so naše telice, bodoče krave molznice, že danes zaznamovane s pečatom zamorjenosti in nikdar več ne bodo razvile tistih proizvajalnih sposobnosti, ki jim jih daje priroda. Naša živina je v stanju, ki ni normalno ne z gospodarskega in ne s prirodnega stališča. In pravilni odgovor na vprašanje, kaj je vzrok kostolomnosti, je ta: nepravilen način našega gospodarjenja; izčrpane njive, izropani travniki in zaostalo oskrbovanje živine.

Kaj govori znanost v našem primeru? Živalsko telo je izredno popoln mehanizem. Samo en delček tega organizma naj oboli in takoj bo trpel ves stroj. Vse snovi, ki prihajajo v živalsko telo, se najprej v njem predelajo in takšne služijo, nekatere za pogonsko kurivo, nekatere za gradnjo telesa, nekatere pa se izločajo v gnojnico in gnoj. Apno in fosfor, ki prihajata s hrano v živalsko telo, zakrožita po njem in se nazadnje mirno vsedeta v kosteh. Kosti so trdne in čvrste, saj so v glavnem zgrajene iz apna in fosforja. Živalsko telo snuje mirno in neprestano. Telesni sokovi krožijo enakomerno in raznašajo raztopljeno apno in fosfor, kot na ogromnem gradilišču cement, iz česar nastajajo najpopolnejši konstrukcijski oboki in podporniki, ki bi jih celo arhitekt težko zasnoval. Naenkrat pa je ta mirni tok ustvarjanja prekinjen. Zmanjkalo je gradiva, cementa; apna ni več, fosforja primanjkuje in kosti se več ne debele; v dolžino še rastejo, postajajo pa vedno bolj krhke in šibke. Živalsko telo, celotni organizem doživlja burne izpremembe; ves sistem je odpovedal. Po živčnih vlaknih, kot po električnih telegrafskih žicah, prihajajo sporočila: apna in fosforja primanjkuje!! Iz centra pa poročajo dalje: ustavite dovoz materiala na vsa mesta, ves transport usmerjajte v konstrukcijo, v ogrodje, v kosti!! Dlaka ne dobiva več hrane, namrši se, koža otrdi, meso gineva. Iz centra pa pride nadaljnje sporočilo: zmanjšujte izvoz mleka, vse apno v kosti!! Rudninskih snovi pa je še vedno premalo in končen rezultat je ta, da se živalsko telo ohrani pri življenju, izgubi pa vso zalogo mesa in masti ter zmanjša proizvodnjo mleka na najmanjšo količino. Tako pričaka pomlad, novo krmo, boljše čase, dokler naslednjo zimo zopet ne prične borbe za svoj obstanek. Vsa zaloga, ustvarjena preko poletja, zopet izpuhti v zrak in nihče nima koristi.

Kaj se je zgodilo? Kaj so vzroki za kostolomnico v Čirčah? Vzrokov je več. Naši prodnati zemlji že po prirodi primanjkuje apna in fosforja. V sušnem letu pa sta rastlinam še težje dostopna kot drugače. Zato: na njivo apno in fosfor! Kako? Apnenec, saturacijski mulj, kostna moka; prav vsega je dovolj in ni drago! Pa tudi kapnica in vodovodna voda imajo zelo malo apna. Zato je boljše obolelo žival napajati s studenčnico.

Drugi vzrok: Vsaka prekomerna količina kisline takoj priveže apno nase in ga tako odtegne organizmu. Slama povzroča v telesu takšno kislino, ki se veže z apnom in se nato izloča v gnoj. Rešitev? Sejmo manj žitaric in več krmnih rastlin ter že enkrat prenehajmo krmiti s slamo.

Tretji vzrok: Vedeti moramo, da sta apno in fosfor v telesu vedno v nekem sorazmerju. Kakor hitro se poveča količina fosforja, takoj veže nase določen del apna. Povezan v apneno-fosforni spoj se neizkoriščen izloča v gnoj. Lahko se zgodi, da je v hrani zadosti apna in fosforja, živali pa ga primanjkuje, ker je porušeno pravilno sorazmerje med fosforjem in apnom. In če si zopet zamislimo živalsko telo kot ogromno gradilišče, potem je v njem tisti inženir, ki odloča pravilno izkoriščanje apna in fosforja, v i t a m i n D. Kadar ga ni, se ves sistem zruši, nastane zmeda, apno in fosfor pa neizkoriščena odhajata na gnojišče. Vihra anarhije zajame vse telo.

Rahitično tele, staro eno leto

Kaj pa je vitamin D? Rekli smo že, da je regulator vsega prometa z apnom in fosforjem v živalskem (pa tudi v človeškem telesu). Kemikom je celo znan njegov sestav. Otroci ga spoznajo, ko pijejo ribje olje, saj v njem ga je največ. Rastline ga izdelujejo same. Največ ga je v korenju, mladi travi in lucerni. Vitaminsko seno ga vsebuje mnogo, slabo in nepravilno sušeno pa skoraj nič. V otrobih, pesi in repi ga ni nič. Živali ga lahko same izdelujejo, če se le vsakodnevno gibljejo na svetlobi, na soncu. Izdelujejo ga iz snovi, ki so v krmi in so brez vpliva svetlobe neizkoriščene izgube. Izredna je darežljivost prirode, mi pa jo zametujemo. Tu je bistvo vsega vprašanja. Zdaj, ko je zemlja že tako siromašna na rudninskih snoveh, je važnost vitamina D še večja. Saj rudnin bi bilo v krmi morda dovolj, le telo jih ne more izkoriščati, ker nima vitamina D. Živino zapiramo v temačne zatohle hleve, okna pa včasih v zimskih mesecih še zamašimo s slamo.

Zadnji čas je, da odpremo svoje hleve, da pustimo vanje svetlobo in da razširimo življenjski prostor naši živini vsaj na ozek ograjen prostor za hlevom, kjer bo nekaj ur dnevno na prostem, na svetlem in zračnem izkoriščala to, kar ji priroda sama daje. Če že starejšim živalim ne, pa dajmo to možnost vsaj mladini, ki se pripravlja na kasnejše proizvodne naloge. Tako kot bomo skrbeli zanjo, tako nam bo kasneje vračala. Poglejte telička na sliki! Leto dni je stara in že je zaznamovana. Nikdar ne bo dobra žival! V mladosti je prebolela rahitis in čaka jo vse trpljenje, ki spremlja pojav kostolomnice v kasnejši dobi.

Marsikdo se boji posmehovanja sosedov, če bo naenkrat začel izpuščati živino iz hlevov, češ poglejte ga novatorja. Tak posmeh je krivičen in kaže vso našo kulturno in gospodarsko zaostalost. Zakaj je največ goveje tuberkuloze v okolici Kranja, zakaj je izrazit primer kostolomnice prav v Čirčah? Zamislimo se — ali je v teh krajih napredno kmetijstvo?

P. K.

S KONFERENCE OGZ KRANJ

Ljudstvu na pomoč!

V nedeljo, 15. marca se je v stranski dvorani Sindikalnega doma zbralo 122 gasilcev — delegatov na svoj redni občni zbor.

Iz poročila tov. Tvrdyja, sekretarja OGZ Kranj je bilo razvidno, da se je v preteklem letu Gasilska zveza številčno precej okrepila. Med letom je bilo na novo ustanovljenih 6 prostovoljnih gasilskih društev. Razveseljivo je dejstvo, da je večina novih članov žena in mladincev. Precej gasilskih društev ima že sedaj ženske, mladinske in pionirske desetine.

V preteklem letu je OGZ Kranj organizirala prvi ženski gasilski festival v Škofji Loki, ki je veliko pripomogel v propagiranju gasilske ideje med ženami. Na festivalu je tekmovalo 12 ženskih desetin, med katerimi je desetina iz Stare Loke dosegla največje število točk. Tudi letos razmišljajo o podobnem nastopu. Razen tega pa bodo pripravili tudi pionirski nastop v Tržiču.

Za zboljšanje požarne pripravljenosti posameznih gasilskih društev in za strokovni dvig članstva, skrbi Zveza tudi s prirejanjem medokrajnih tekmovanj. V lanskem letu je OGZ Kranj tekmovala z OGZ Jesenice in OGZ bivšega kamniškega okraja, prostovoljno gasilsko društvo Kranj pa se je udeležilo tudi republiškega tekmovanju v Ljubečni pri Celju.

Pomembne rezultate so dosegla gasilska društva tudi v kulturno-prosvetnem delu. 1060 gasilcev, ali 23% vseh članov aktivno dela v pevskih, dramskih ali drugih kulturnih skupinah. V preteklem letu je bilo 30 kulturnih prireditev. Razmisliti pa bi bilo dobro, kako bi se bolj kulturno in družabno prirejale razne zabave.

V razpravi so večinoma govorili o problemih, ki tarejo posamezna društva. Predvsem so razpravljali o gasilski opremi, ki je še vedno pomanjkljiva, ki pa se spričo finančnih možnosti še ne more idealno izpopolniti. Sklenili so, da predlože republiški Zvezi, naj iz kredita 20 milijonov dinarjev, ki je namenjen za nabavo cevi v inozemstvu, kupi stroje za izdelavo cevi, da bi se na ta način povečala kapaciteta domače industrije gasilskih cevi v Jaršah. Uvožene cevi bi namreč zaradi visokega uvoznega faktorja stale 5 krat več kot domače.

Borba proti TBC

(Nadaljevanje s 3. strani.)

to boleznijo. Mati je ob teh nasvetih le skomignila z rameni in zatrjevala, da je bolezen nastala le po božji volji. Živeli so dalje na enak način. Zaporedoma so obolevali in umirali. Pred letom so pokopali zadnjo, najmlajšo, komaj petnajstletno hčerko z velikimi, sanjavimi očmi. Tudi mater je kmalu strlo. Sedaj se oče zadnji bojuje z boleznijo. Vdrte oči, suh kašelj, vidna močna utrujenost in telesna propalost mu obetajo le skromno število dni. Tako počasi, toda strašno posega morilka med nepoučeno in zaostalo ljudstvo na podeželju.

Do tuberkuloznih bolnikov moramo biti sicer zelo obzirni, vendar skrajno previdni. Zlasti moramo previdno ravnati z okuženimi predmeti. Vse, kar nima večje vrednosti, se požge. Posteljno in osebno perilo, zlasti robce ter pljuvalnike itd. je treba namakati v raztopini lizola, nato pa še prekuhati. Suknje, odeje, klobuke in pod. dobro skrtačimo s ščetko, namočeno v razkužilu, dobro prelikamo in nato še na soncu prezračimo. Zračiti moramo več dni, tako da sončni žarki obsevajo vso površino. Zidovje moramo dobro ostrgati in nato vsaj dvakrat prebeliti. Lesene predmete, kakor pohištvo, pod in podobno, moramo večkrat zaporedoma zbrisati s 5% raztopino lizola.

Ker se bo 23. marca pričelo obvezno fluorografiranje vsega prebivalstva in bo pri tej akciji verjetno odkritih več svežih primerov tuberkuloze, na katere niti ne mislimo, objavljamo ta članek v pouk tistim bolnikom, ki bodo morda odkriti, da se bodo po teh navodilih ravnali.

Šc

KULTURNA KRONIKA

„Alenka išče srečo“

Učenci in učenke osnovne šole v Kranju so pričeli pred dnevi uprizarjati novo otroško igro »Alenka išče srečo«, ki jo je napisala že znana avtorica otroških iger Martina Bidovec.

Prva predstava je bila posvečena »Prazniku žena«, zato so bili na njo povabljeni le odrasli, starši otrok, predvsem pa partizanske mamice, vdove in borke, katerim se je mladina na res prisrčen način zahvalila.

Uprizoritev je uspela nad vsa pričakovanja. Četudi igrica, ki jo avtorica imenuje »pravljico v štirih delih«, ni zahtevna, je vendarle požrtvovalnost učiteljstva in marljivost otrok vse hvale vredna. Ljudem dobrega in čistega srca ni težko ustreči, posebno, če so tisti, ki dajejo, njihovi otroci. Pa kljub temu je podčrtati vrline, ki so jih pokazali igralci in njihovi sodelavci.

Nenavaden igralski, pevski in plesni talent je pokazala mala Petra Hudovernikova v vlogi Alenke. Fabianijeva spremna glasba je bila zares bogat, četudi mestoma kar prepester mozaik glasbenih motivov.

Inscenacija je manj zadovoljevala. Ne le zaradi nekaterih prebornih stilizacij, pač pa zaradi stilnih neskladnosti (n. pr. naturalistična sončnica na eni strani, na drugi strani odra pa najbolj skopa stilizacija vrbe). Tudi figura stražarja nad zamreženimi vrati otroškega raja »Ringa raja« je vse prej kot razumna. To je vhod v ječo, ne pa v otroški raj!

Vsebinsko igrica ne gre v globino, četudi je osnovna misel prava: da je sreča le doma in ne v tujini. To naj bi zapisali v srce ne le naši otroci, ampak marsikdo od odraslih, ki tako radi sanjarijo in govore o sreči in blagostanju drugod. Naši emigranti bi jim povedali drugačno pravljico. Zaradi te idejne usmerjenosti je igrica pozitiven doprinos in smo avtorici in uprizoriteljem za njo hvaležni.

Prepričani smo, da bodo igrico uprizorile tudi druge šole, saj daje otrokom toliko priložnosti, da se uveljavijo. Posebna odlika igre je njen gladek pesniški izraz ter estetska forma vsega odrskega dogajanja. Zato je vzgojna vrednost tega dela nesporna. Naj bo ta ponovni uspeh pisateljici Bidovčevi v vzpodbudo za bodoče njeno delo. — Lepo pa bi bilo, če bi Prešernovo gledališče za uprizoritev te igre odstopilo svojo hišo, ki razpolaga z bogatejšimi tehničnimi možnostmi.

Č. Z.

Cerklje so se razgibale

Na podeželju so po navadi kulturne prireditve le ob nedeljah, v Cerkljah pa so jih imeli v prvi polovici tega meseca tudi med tednom.

Domača Ljudska univerza je organizirala dvoje uspelih predavanj. Zdravnik dr. Jože Bohinc je predaval o nastanku in zdravljenju raka, prof. Andrej Kalan pa o atomski energiji. Zdravstvena predavanja Cerkljane zelo vlečejo; že več so jih doslej priredili in zmeraj je bil obisk zelo razveseljiv. Tako tudi tokrat. V tehniko pa doslej predavatelji z Ljudske univerze še niso posegli, morda zato odrasli niso pokazali pravega zanimanja za predavanje prof. Kalana. Poslušala ga je večidel le mladina.

7. marca so povabili Cerkljani medse člane Društva slovenskih književnikov in tako združili literarni večer s proslavo dneva borbenih žena. Po govoru tov. Slaparjeve, predsednice obč. odbora AFŽ o pomenu 8. marca in o uspehih cerkljanskih žena, so menjaje se nastopili književniki, domači 50 članski mešani pevski zbor KUD »Davorin Jenko« pod vodstvom N. Slaparja, harmonikarja Franc in Miha Korošec in solist Janez Oblak, ki ga je spremljala s harmoniko Maška Koroščeva. Pevci in oba harmonikarja so izvajali slovenske narodne pesmi.

Od gostov se je prvi predstavil Peter Levec, ki je z branjem svojih pesmi kmalu vzpostavil tesno vez s 300 poslušalci. Ta vez je ostala tesna vseskozi, ko so književniki brali svoje literarne umetnine. Pisatelj Tone Seliškar je prebral iz svoje znane knjižne zbirke »Mule« »Povest o muli in srščenih«, pesnica Lili Novy pa pesmi, posvečene materi in otroku, polne topline in nežnosti. Tišina in pozornost občinstva med poslušanjem gostov sta dokazali, da imajo Cerkljani pravilen odnos do literarnih umetnin.

Ob zaključku prireditve se je gostom zahvalil predsednik občinskega frontnega odbora in izrazil željo, da bi jih literati še kdaj obiskali in tako približali slovensko literaturo tudi tistemu delu prebivalstva, ki za sedaj še ne posega pridno po knjigah.

Še to pomlad nameravajo povabiti v Cerklje mladinske pesnike in pisatelje, ki naj bi priredili cerkljanskim pionirjem literarni popoldan.

Prijatelji mladine in vzgoja

Med najvažnejša vprašanja izgradnje socializma pri nas, spada vsekakor vzgoja novega rodu, izoblikovanje novega socialističnega človeka. To ni več samo vprašanje posamezne družine, oblasti ali prosvetnih ustanov, temveč je to zadeva vseh državljanov, ki jim ne more biti vseeno, kakšni bodo ti mladi člani naše skupnosti.

Posebno pereče je to vprašanje v naših hitro razvijajočih se industrijskih centrih. S tem vprašanjem se gotovo na različne načine ukvarjajo vse naše množične organizacije in društva ter je nujno potrebno, da se o njem tudi na tem mestu pomenimo.

Še vedno je osnovna celica vzgoje naše mladine družina in dom, ki nosita tudi največjo odgovornost za vzgojo mladega rodu. Zato moramo veliko pozornost posvetiti staršem kot osnovnim činiteljem vzgoje.

Kot dobro sredstvo za pedagoško vzgojo množic, zlasti staršev, so se pokazala vzgojna predavanja, ki se jih starši radi udeležujejo in s tem dokazujejo veliko skrb za telesno in duševno rast naših otrok. Vprašanje je samo časovna in krajevna organizacija teh predavanj.

Nič manj važno nalogo bodo imele terenske obiskovalke, ki bodo vzdrževale stalne stike z družinami na terenu in nudile svoje znanje v pomoč staršem pri vzgoji otrok.

Prav posebno skrb bomo morali posvetiti razvoju in delu naše doraščajoče vajeniške mladine, ki se razvija pod najtežjimi pogoji in je najbolj izpostavljena slabim vplivom in izkoriščanju od strani slabega okolja. Dati ji bomo morali pravo vsebino in ji vsestransko pomagati, da doraste nalogam, ki jih stavlja pred njo socialistična družba.

Vse to so težave, ki jih bomo morali imeti pred očmi vsi pravi prijatelji mladine, ko bomo sestavljali program za svoje delo na letni skupščini Društva prijateljev mladine v Kranju, dne 26. t. m. ob 19.30 uri.

Napredek železarske godbe

Jeseniška godba na pihala, pred nedavnim preimenovana v Železarsko godbo, bo praznovala letos 70 letnico svojega obstoja. Ustanovljena je bila leta 1883 v Bohinju, takoj po ustanovitvi požarne brambe. Tedaj je štela 17 godbenikov in je že drugo leto po ustanovitvi gostovala na gasilskem slavju v Kranju, kjer je žela, kakor pravi kronika, veliko priznanje. Po požaru, ki je 1890. zatrl železarsko dejavnost v Bohinju, so se bohinjski fužinarji preselili na Jesenice. Z njimi vred so prišli na Jesenice tudi godbeniki, tako da so Jesenice dobile prvo godbo na pihala. Le-ta je delovala v okviru požarne brambe in se vseskozi izpopolnjevala. Zaradi političnih razmer so se kasneje godbeniki razcepili v dve in kasneje celo v tri samostojne godbe. Pred drugo svetovno vojno so imele Jesenice Kovinarsko, Krekovo in Sokolsko godbo na pihala, ki so bile vse dokaj kvalitetne.

Po osvoboditvi so se jeseniški godbeniki združili in delovali sprva v okviru Ljudske prosvete, pozneje v okviru sindikalnega kulturnega društva, sedaj pa so vključeni v delavsko prosvetno društvo »Svoboda«. Godba šteje 67 članov, od teh je 25 učencev, ki bodo v bližnji bodočnosti pomladili godbeniške vrste.

Za letos si je zadala godba nalogo, prirejati koncerte na Jesenicah in v vseh večjih krajih na Gorenjskem. Minulo nedeljo je svoj sklep prvič uresničila. V »Partizanovi« dvorani na Jesenicah je priredila samostojen koncert pod taktirko Rada Kleča. Program je obsegal dela Učakarja, Waldteufla, Suppena, Kröpscha, Leharja in domačina Jožeta Bernarda. Že z uvodno Učakarjevo skladbo »Sutjeska« je godba dokazala, da je program dobro naštudirala. Z navdušenim aplavzom so nagradili poslušalci izvajanje skladbe »Gor čez izaro«. To delo je z 20 leti priredil zdaj že 70 letni jeseniški železar Jože Bernard, ki se je vseh 40 let, ko je delal v tovarni, ukvarjal tudi z glasbo in se z njo še sedaj ukvarja. Višek koncerta pa je bil v izvedbi Kröpscheve »Fantazije« s solistom R. Nočem, ki se je jeseniški publiki ponovno predstavil kot glasbeni talent. Nadvse ljubek je bil nastop učencev, ki so se

V Titovem Velesu l. 1950

tokrat s slovenskimi narodnimi pesmimi prvič predstavili javnosti.

Dirigent Rado Kleč je s koncertom dokazal svoje mojstrstvo ne le pri dirigiranju, ampak tudi v interpretiranju. Po njegovi zaslugi jeseniška godba tako naglo napreduje, da se bo nedvomno kmalu uvrstila med najboljše godbe na pihala v državi.

Kljub vsej agilnosti godbenikov pa na Jesenicah ni pravega zanimanja zanjo. Že v »Svobodi« je godba izolirana in preveč prepuščena sama sebi. Tudi jeseniška javnost jo nekoliko ignorira. Sicer je res, da je bila dvorana med koncertom polna, vendar med poslušalci ni bilo niti predstavnikov mestne občine niti železarne niti jeseniških družbenih organizacij. Tako omalovaževanje vsekakor hromi delovni polet godbenikov!

GORENJSKI PIONIR

O „Vragu na vasi“

Dragi Kosobrinček!

Zelo bi bila srečna, če bi šla s Teboj na Bled. Zato bom pazila, da bom med najboljšimi dopisniki. Danes bi Ti opisala svoje potovanje v opero.

Pol dvanajstih je bilo, ko smo se odpeljali iz Kranja. Po razdelili smo se po kupejih. V vlaku je bil pravi živ-žav. Še bolj pa smo se razveselili, ko je vlak ustavil na ljubljanski postaji. Tam ko prodajali časopise. Kranjčani smo šli takoj pogledat, če prodajajo »Glas Gorenjske«. Žal ga niso imeli.

Ko smo prispeli pred Opero, veličastno stavbo sredi Ljubljane, smo zvedeli, da ne bomo gledali »Era z onega sveta«, marveč balet »Vrag na vasi«. Predstava nas je zelo navdušila. V Kranju vadim balet, vendar ne bi znala ponoviti niti enega giba iz tega baleta.

Drugič bomo šli pogledat tudi »Era z onega sveta«. Takrat bo šel ves zavod. Sedaj smo šli namreč samo tisti, ki smo v polletju izdelali razred.

Kosa

Nenavaden dogodek

Zelo sem se razveselila, ko sem brala Glas Gorenjske, kjer si pisal, da pojdejo s Teboj na izlet tisti pionirji, ki Ti bodo v mesecu marcu pisali največ pisemc. Zato Ti pišem zgodbico o naši grlici.

Bilo je nekega popoldneva, ko je mamica šivala prtiček. Sedela sem poleg nje in se učila. Nenadoma prileti naša grlica in se vsede mamici na glavo. Naenkrat se ji je nekaj privalilo z glave v naročje. Mislila je, da sem ji jaz vrgla na glavo kroglico. Ko je videla, da ji je znesla grlica jajčece na glavi, se je zasmejala iz vsega srca. Takoj ga je začela ogledovati. Seveda jaz tudi. Potem ga je hotela položiti v gnezdo, pa ga je razbila. Grlica je nato znesla še veliko jajčec, a ne na mamini glavi, temveč v gnezdu.

Maruška Perkova

Opica in naočniki

Ruski pesnik Ivan Krilov je napisal tole zgodbo:

Na starost je opici opešal vid. Zvedela je, da nosijo ljudje naočnike. potem s slepoto ni tako hudo. Pol tucata si jih priskrbi. Natakne si jih na teme, na rep si jih naniže. Potem jih ovohava in liže. Toda učinka ni. Žalostna in besna kriči opica:

»Tepec je, kdor ljudem verjame! Samo za norca te imajo!«

Opica zgrabi vse naočnike in jih trešči ob tla, da se razlete.

Prav tako je tudi pri ljudeh. Nevednež ne zna ceniti. Kar je koristno, pravi, da je slabo, kar je slabo, pravi, da je koristno.

Majda Čukova

Počitnice

Počitnice sem preživela zelo lepo. Bila sem s sestrico pri stari mami v Litiji.

V soboto popoldne smo se pripeljali z vlakom. Že me je čakala prijateljica Pavla. Povabila me je, naj gremo na drsališče. Vse srečna sem odhitela z drsalkami na drsanje. Imela sem prvič drsalke na nogah. Mislila sem, da je drsanje vse bolj enostavno, a sem se pošteno zmotila. Bila sem zelo nerodna. Kar naprej sem bila na tleh. Včasih sem tako nerodno padla, da niti sama nisem mogla vstati, prav kakor Bambi v filmu. Toda vztrajala sem in redno vsak dan drsala. Šlo je vedno bolje.

Marjanca Štumfel

Andreju Šmitku

Ko sem vzel v roke tvoje pisemce, me je bilo zate — sram. Ne samo, da si grdo in nemarno načečkal, saj v pismu trdiš nekaj, česar ne držiš. Praviš, da si dedku Mrazu obljubil, da boš priden v šoli in doma.

Ali moreš danes trditi, da si priden, ko pa je pismo polno napak in tako skracano? Fant moj, žalosten sem postal zaradi tebe.

Kosobrin

Križanka

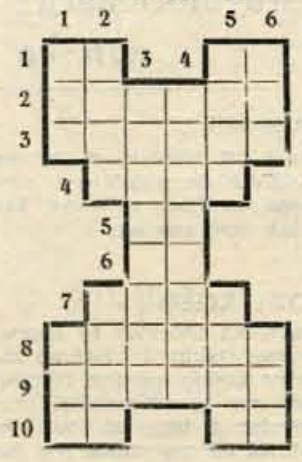

Vodoravno: 1. avtomobilska znamka, športni klub (kratica), 2. dan v tednu, 3. ni pijan, 4. ne vidi, 5. stara oblika veznika, 6. povratni zaimek, 7. azijska država (množ.), 8. cenen, 10. kazalni zaimek, osebni zaimek.

Navpično: 1. konica, medmet, 2. smrt (lat.), višinska točka, 3. gora na jugoslovansko-grški meji, 4. tak je log spomladi, 5. vrsta plesa, grški bajeslovni junak, 6. mongolski poglavar, stara oblika veznika.

UGANKA

Če sama sem, h kolesu spadam.
Če daš mi a, z želom vbadam.
Pristavi k, odvzemi a, — pesmi
ti žgolim.
Sedaj pa združi črke vse, —
travo pokosim.

Dobili smo radio

Zelo sem si želela, da bi tudi pri nas imeli radio. Vedno sem mislila, kako so srečni tisti otroci, ki ga imajo. Večkrat sem očeta prosila, da bi ga kupil. Obljubil mi je. Čakala sem dolgo. Mislila sem že, da s to obljubo ne bo nič. Pred nekaj meseci je prinesel precej velik zavoj. Takoj sem pomislila na radio. Res, oče je kupil radio. Bil je čisto nov. Kako sem bila vesela, ko je zaigral! Prve dni bi bila sedela kar pri njem in poslušala ves dan. Sedaj rada poslušam le šolske ure. Vedno pazim, da kaj ne zamudim.

Štefka Jöntes

Za naše Gicibane

NAŠA MUCKA

Že dolgo nismo imeli doma nobene mačke. Ker so se v hlevu pojavile podgane, je mama želela, naj od nekod prinesemo mlado mucko.

Sestra, ki je hodila vsak dan v uro oddaljeno šolo, je nekega dne našla na cesti čisto samo, kot noč črno mucico. Žalostno je mijavkala in ni vedela, ne kod ne kam. Ko jo je sestra vzela v roke, se jih je mucka oklenila in jih ni več izpustila, dokler je sestra ni doma položila na tla. Mama ji je takoj dala skledico mleka. Toda mucka je dolgo vohljala okrog skledice in z gobčkom večkrat zadela ob rob, preden je pričela piti. Ko je bila sita, je legla kar poleg skledice. Seveda tam ni bil zanjo primeren prostor, ker smo neprestano hodili mimo. Pod klopjo ob steni sem mucki pripravila mehko posteljico. A mucka sama ni našla tja. Njena hoja je bila negotova, nožice so se ji tresle in sama sem jo morala prenesti. Mislili smo si: v par dneh bo mucka že poznala svoj novi dom in bo veselo tekala in se igrala.

Toda vse to ni bilo tako. Res nas je muca že razločevala po glasu in hitro dvignila glavico v smer, odkoder je prihajal vabeči glas. Skočila je in stekla, a že po par korakih obstala, obračala glavico in poslušala, odkod bo prišel znani glas. S široko odprtimi očmi je strmela naravnost v svetlobo, toda naprej ni znala. Še do svoje skledice prve dni sama ni vedela, čeprav si je smer že deloma zapomnila.

Kaj je bilo z mucko? Opazovali smo jo in ugibali. Najprej smo opazili, da se ji pučnici ne ožita in širita, kakor pri drugih mačkah. Tudi v sončni svetlobi so ji ostale popolnoma razširjene. Še vedno je krčevito pograbila roko, ki jo je prijela. Če sem jo vzela v naročje, je globoko vzdihnila in potem vsa srečna predla. Toda, kakor hitro sem jo izpustila na tla, je tam obstala, se tresla in žalostno mijavkala. Tam na tleh je bila zapuščena, tako usmiljenja potrebna, da me je vedno bolj skrbelo, kaj je z njo.

Končno smo spoznali: Mucka je bila slepa. Uboga, uboga živalica! Sedaj smo razumeli njeno srečo, ko je bila v naročju, njen obup, ko je bila sama zapuščena na tleh. Vsem se je globoko smilila, nihče ji ni storil žalega. Stregli smo ji vsi kakor ljubemu bolnemu detetu. Dajali smo ji najboljše koščke mesa in mleka ji ni nikoli manjkalo. Čeprav je bila še majhna, se je vidno odebelila. Že je tekla za menoj po vsem dvorišču, celo igrala se je s papirnatimi kroglicami in jih v gobčku prenašala. V njenem drobnem srčecu je zagorela velika ljubezen do vseh, kar nas je bilo doma. Do mene je kazala globoko vdanost.

Nekega dne, ko se je pred vrati na dvorišču grela na pomladnem sončecu, je od nekod pritekel potepen pes. V tistem trenutku sem bila ravno v kuhinji. Kar naenkrat slišim strašen krik naše mucke in divje renčanje tujega psa. Ko sem planila skozi vrata, je visela v njegovem gobcu. Skočila sem, da bi jo rešila. Pes jo je izpustil in pobegnil. Pobrala sem siroto. V mojem naročju je še parkrat vztrepetalo ubogo telesce in potem je bila mucka — mrtva.

Vsi smo jokali za ubogo slepo mucko.

Nekaj za naše žene

Starih, na bolj izpostavljenih mestih izrabljenih oblek ne bomo zavrgle, ali pa jih dokončno uničile pri najtežjih gospodinjskih delih. Če je obleka že zelo obnošena, bodo naredile iz nje oblekico za svojega otroka ali morda sebi bluzo, če pa je bolj ohranjena, bomo s kombiniranjem prišle do »nove« obleke. Staro obleko bomo razdrle in vse porabljive dele oprale ali očistile madežev. Potem bomo dokupile vzorčastega, karirastega ali enobarvnega blaga in ga kombinirale s starim, zlikanim.

Na sliki vidimo dve okusni moderni kombinirani obleki; kombiniranje je lahko tudi obratno.

Kozmetika

O rdečih in razpokanih rokah

Ni malo žena, ki dobijo ob najmanjšem mrazu rdeče ali celo modrikaste roke. Vse tiste naj si okopljejo roke 1 do 2 krat na dan v topli vodi, ki so ji dodale boraksa ali v kateri so kuhale hrastovo lubje. Rok naj si nikoli ne umivajo v hladni vodi!

Gospodinjam pozimi kaj rade razpokujejo roke, če jih ne obrišejo, preden gredo iz toplih v hladne prostore. Razpokanih rok ne umivajmo v hladni vodi, temveč v topli, ki smo ji dodali malo kuhanega mleka. Namesto toaletnega mila uporabljamo milo za otroke. Razpokane roke namažemo z glicerinom, ki ga vtremo v kožo, dokler je še vlažna. Zelo koristi tudi, če namažemo roke z rumenjakom, pomešanim z naminim oljem in nekaj kapljicami vode. Namazane roke naj mirujejo četrt do pol ure, nakar maščobo umijemo s toplo vodo. Za zelo razpokane roke uporabljajmo kremo, v kateri je ihtiol in jo pustimo čez noč na koži. Da se posteljnina ne bo umazala, oblečemo stare po možnosti svilene rokavice.

Zelo občutljive roke zavarujemo z gumijastimi rokavicami. Roke namažemo z mastno kremo, napudramo z otroškim pudrom, nato pa oblečemo gumijaste rokavice. Vsa groba gospodinjska dela opravljamo v rokavicah.

Praktična nasveta

Steklenice in kozarce lepo očistiš z zdrobljenimi jačnimi lupinami, časopisnim papirjem, milnico in koprivami. Nato jih še dobro izplakni s čisto vodo.

V mokre čevlje natlači časopisnega papirja, ki vlago zelo dobro vpija. Če so čevlji močno premočeni, papir večkrat menjaj. Nikdar mokrih čevljev ne postavljaj na štedilnik! S tem boš pokvaril usnje.

S sodišča

Anton Tišlar, tovarniški delavec z Jesenic, je Marijo Černetovo, ki je njegovi družini gospodinjila, vrgel na tla, jo vlačil za lase in pretepel. Obsojen je bil samo na 20 dni zapora, pogojno za eno leto, ker je dejanje priznal in ker mora kot vdovec skrbeti za tri mladoletne otroke.

Danijel Dečman, kurjač v jeseniški kurilnici, je lani 16. decembra vrgel iz lokomotive kos premoga na Ernesta Malavašiča in mu s tem prebil glavo na temenu. Obsojen je bil na en mesec zapora, pogojno za leto dni.

Franc Petrovič in Vincenc Mohorko, tovarniška delavca s Slovenskega Javornika, sta letos 1. februarja med prepirom tako pretepla svojega sodelavca Franca Sodjo, da je dobil podplutbe po glavi. Obsojena sta bila na en mesec zapora, pogojno za eno leto.

Rama Količ, tovarniški delavec z Jesenic, je kupil lani v septembru od Marijana Klemenca obleko in več parov nogavic, čeprav bi lahko vedel, da si jih je prodajalec nepošteno pridobil. Zaradi nakupa stvari sumljivega izvora je bil obsojen na en mesec zapora, pogojno za eno leto.

KAMNIŠKO SODIŠČE pa je obsodilo:

Antona Pirca iz Podgorice pri Moravčah na 14 dni zapora, ker je posekal v državnem gozdu 6 prm bukovih dreves in si jih prisvojil.

Matevža Dolinška s Pristave pri Mengšu, ki je tatici koles, Mariji Slabijevi pomagal pri kraji s tem, da je ukradena kolesa prebarval, odstranil stare in vtisnil nove evidenčne številke. Tako tatice dolgo časa niso zasledili. Dolinšek je bil obsojen na 4 mesece zapora.

Ivana Jeruca s Sv. Miklavža, obč. ljudski odbor Moravče, na en mesec zapora, ker je sunil Angelo Kramarjevo z lesom v prsi in jo udaril s strešno opeko po levi roki.

Franc Bogataj iz Železnikov, upravnik krajevne mesarije v Železnikih, je nakupoval lani in predlanskim sam in s pomočjo nakupovalcev različno živino. Na prevzemnih potrdilih pa je vnašal neresnične podatke o teži in ceni in si razliko med resnično in zlagano težo in ceno prilastil. Tako si je na nepošten način prisvojil 39.000 din. Obsojen je bil na 6 mesecev zapora.

Janez Kalan st. iz Šenčurja je vložil kazensko prijavo zoper Angelco Sepin in Drago Ušlakar, bivši uslužbenki občinskega ljudskega odbora Šenčur, češ da jima je 12. decembra 1949 po svojem sinu nakazal 50.000 dinarjev davka, da mu pa ta znesek ni bil priznan. Od davčnih organov je zahteval, da »napako« popravijo. Plačilo je dokazoval z nekakšnim potrdilom. Med preiskavo in med sodno obravnavo je bilo ugotovljeno, da Kalan tega zneska ni vplačal in da je na nekem starem potrdilu popravil datum, da bi tako preslepil davčne organe. Seveda je bila tudi ovadba zoper Sepinovo in Ušlakarjevo lažna. Sodišče je Janeza Kalana obsodilo zaradi laži in goljufije na 6 mesecev zapora, njegovega sina Janeza pa, ki je v teku preiskave zagotavljal, da je 12. decembra 1949 res vplačal 50.000 din v pisarni obč. ljudskega odbora Šenčur, na en mesec zapora.

Albert Mlekuš iz Tolmina je lani 18. julija vinjen z veliko brzino vozil rešilni avto Okrajne rešilne postaje Tolmin po ozki in nepregledni cesti iz Škofje Loke proti Suhi. Ko se je pripeljal nasproti kolesar **Anton Oman iz Suhe** pri Šk. Loki, je Mlekuš zavil na skrajni desni rob ceste, tako da se je avto prevrnil v potok Sušico. Pri tem so dobili trije spremljevalci razne poškodbe, pa tudi na avtomobilu je nastala precejšnja škoda. Do nesreče je prišlo tudi po krivdi kolesarja Antona Omana, ker se ni držal cestnih prometnih predpisov in kljub svoji naglušnosti ni pazil na cesto pred seboj in se zaradi tega celo zadel v avtomobil. Sodišče je oba krivca obsodilo na po 3 mesece zapora.

Jože Rozman iz Podreče, občinski ljudski odbor Mavčiče, upravnik občinske ekonomije, je udaril lani v oktobru z grabljami delavca Franca Kosa in mu s tem prizadejal okoli 2 cm široko rano. 3. decembra 1952 pa je pijan z nožem grozil delavki Mariji Lozar in po njeni sobi in stopnicah raztresel žerjavico, zaradi česar se je vnel v sobi pod. Sodišče mu je odmerilo en mesec zapora, pogojno za leto dni.

Franc Povalej iz Zvirč pri Tržiču je lani 26. decembra okoli 11. ure zvečer potegnil pred gostilno »Jurček« v Kovorju z voza Ludvika Keršiča in ga tako močno vrgel ob tla, da je Keršiču zlomil roko. Povalej je namreč mislil, da je Keršič brez dovoljenja uporabil voz in konja Vinka Dolžana. Mesec dni zapora ga bo verjetno v bodoče odvrnilo od takih prenagljenih dejanj.

„Enakost“ je gostovala v Podbrezjah

Minulo nedeljo je OKUD »Enakost« iz Kranja priredila v Prosvetnem domu v Podbrezjah pevski koncert s sodelovanjem harmonikarjev. V tem letu je društvo prvič nastopilo in sicer s programom, ki vsebuje nekaj novo naštudiranih pesmi. Udeležba je bila še kar zadovoljiva, upoštevajoč to, da je bila tudi v soboto zvečer tamkaj kulturna prireditev. Dvorana ni najbolj akustična, vendar so pevci želi velik aplavz. Zlasti so med podeželskim prebivalstvom priljubljene preproste narodne pesmi. Jutri, v nedeljo, 22. marca bo OKUD »Enakost« imelo kar dva nastopa in sicer ob 15. uri v Voklem in ob 19. uri v Trbojah.

ZANIMIVOSTI

OGNJENE ČEBELE

Amerikanci so izumili nov miniaturni tip letala na reakcijski pogon za prenos atomskih bomb. Ognjene čebele, tako so nazvali ta nova letala, vlože v večja letala in jih na določeni višini oziroma krajih spuste, nakar lete „čebele" same dalje in sicer hitreje kakor zvok.

SMEH ZA 7 LET PODALJŠA ŽIVLJENJE

To ljudje že dolgo vedo, pred nedavnim pa je neki britanski psihiater te tudi znanstveno dokazal. Po večletnem zbiranju podatkov o življenju optimistov in pesimistov je ugotovil, da žive optimisti povprečno 7 let dlje kakor pesimisti.

KONČNO ELEKTRIČNA URA

Znano je, da obstoje električne stenske in javne ure že dolgo časa. Nikomur pa doslej ni prišlo na misel, da bi konstruiral ročno električno uro, ker ni bilo na razpolago majhnih električnih baterij, ki bi bile trajne in s pomočjo katerih bi deloval ves mehanizem v uri.

Zdaj pa je to uspelo skupini francoskih tehnikov, ki so na tem delali že deset let. Istočasno so konstruirali tako uro tudi Amerikanci, ki so se po vsej verjetnosti poslužili delovnih izkušenj francoskih tehnikov.

Nove električne ure so zelo točne; dnevno zaostanejo največ za desetinko sekunde. Druga njihova prednost pa je ta, da jih ni treba navijati tudi celo leto— vse dotlej, dokler traja baterija.

Za sedaj so takšne ure še zelo drage, ko pa jih bodo začeli serijsko proizvajati, bodo cenejše kakor običajne ure. Nova baterija bo stala vsega skupaj okoli 20 din.

RADAR — ODLIČNO ZDRAVILO

Po dolgem eksperimentiranju so prišli znanstveniki do zaključka, da je radar odlično zdravilo za išijas, kostne, očesne in ušesne bolezni. Obsevanje z radarjem je bolj učinkovito kakor obsevanje z drugimi izotopi. Radarjevi žarki že po prvem obsevanju olajšajo bolečine prodrejo globlje v telo in povzroče dolgotrajnejši priliv krvi v obolele dele telesa.

DA NE BO PONOČI LETALSKIH KARAMBOLOV

Amerikanci so začeli proizvajati specialne 50.000 vatne žarnice za letala, s čimer skušajo preprečiti nočne letalske karambole.

SPECIALNA GLASBA ZA KRONANJE ELIZBETE II.

Ob priliki kronanja Elizabete II., 2. junija t. l., bo 400 članski pevski zbor in okoli 70 najboljših britanskih godbenikov izvajalo skladbe, ki jih je 6 najznamenitejših britanskih komponistov skomponiralo za ta pomembni dogodek.

ERA MONTAŽNIH ZGRADB

Po vsem svetu je veliko povpraševanje po montažnih zgradbah. Na velesejmu, ki ga bodo v Veliki Britaniji odprli 27. aprila, bodo razstavljeni najrazličnejši modeli montažnih stanovanjskih in šolskih stavb ter bolnic. Britansko časopisje poroča, da je tovarnam uspelo z novmi načinom konstrukcije, znižati proizvodno ceno za 50 odstotkov.

IPERIT — UNIČEVALEC VIRUSOV

Šef medicinske raziskovalne službe v ameriški armadi je pred nekaj dnevi izjavil novinarjem, da uničuje nevarni vojni plin iperit viruse različnih bolezni.

SS = Stalinovo OROŽJE

Pričevanje Aleksandra Weissberga - Cybulskega

Vsi zdravniki - „kontrarevolucionarji" — Gestapovcem so predali vse zaprte nemške komuniste

(Nadaljevanje in konec)

Blaznost »velike čistke« je zajela vso Sovjetsko zvezo. Zajela je slehernega policista od najvišje sive eminence Malenkova v kadrovski upravi CK VKP(b) in Ježova v NKVD do najnižjega preiskovalca. Nihče ni vedel, kaj je laž, kaj resnica.

„Skuhal jim bom kašo!"

Takrat so v Harkovu aretirali nekega zdravnika. Bil je sekretar tamkajšnje zdravniške zbornice. Imel je izreden spomin. Spominjal se je imen in priimkov vseh 200 harkovskih zdravnikov. Nekaj dni je v zaporu opazoval gorostasno obtoževanje, potem pa se je odločil: »Skuhal jim bom tako kašo, da...«

Že pri prvem zaslišavanju je na vprašanje, koga je zasnubil, zdiktiral v zapisnik imena vseh harkovskih zdravnikov. Presenečenim policistom je dejal, da je kot sekretar zdravniške zbornice to napravil prav lahko in naj se nikar ne čudijo, ampak čimprej zapro vse te sovražnike. Preiskovalec si tega ni upal in zahteval od zapornika, naj mu navede samo nekaj najnevarnejših, nakar mu je trdovratno ponavljal, da so vsi enako nevarni kontrarevolucionarji. Ko se je vrnil v zapor, je napisal pismo šefu NKVD in v njem obdolžil preiskovalca, da je verjetno iz kontrarevolucionarnih pobud poizkušali prikriti ostale člane njegove protidržavne organizacije.

Ne gre tako hitro

Weissberga so pripeljali v moskovsko ječo Lubjanko. Odvedli so ga na zaslišavanje. V pisarni sta sedela dva oficirja.

— Zakaj ste v zaporu?

— Ne vem.

— Zakaj so vas aretirali? Weissbergu je to že presedalo. Takrat je bil izgubil že ves strah, zato je odgovoril:

— Govorite, kot da sem jaz zaprl vas in ne vi mene.

— Tisti, ki so vas zaprli, so že zdavnaj v luknji.

— Če menite, da sem nedolžen, zakaj me pri priči ne izpustite?

— To ne gre tako hitro. Prav zdaj pripravljamo ves ta predmet za ljudskega komisarja.

Še in še so znanstvenika zasliševali. Preiskovalec je sestavil obširno zaključno poročilo. Ko je prišel do obtožbe o vohunstvu, mu je Weissberg pričel pojasnjevati, da je obtožba nesmiselna. Policist ga niti ni pustil do besede:

— Nas mar res imate za idiote? Mar mislite, da vas smatramo za vohuna? Prav lep vohun bi bili vi! Dovolj smo študirali vaš značaj. Povsem neuporabni ste za špijona.

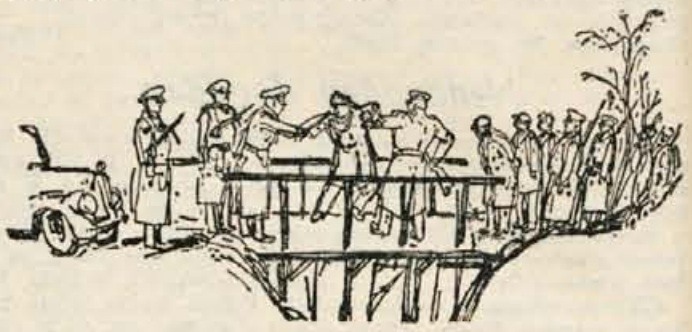

Sporazum Gestapo - NKVD

Znano je, da Sovjetska zveza redkokdaj izpušča ljudi iz svojih zaporov ali taborišč. Javnost ne sme izvedeti, kaj se dogaja za rešetkami. Sovjetska oblast je nezmotljiva. Zato tudi o blaznih krivicah velike »čistke« priče ne smejo govoriti. Treba se jih je iznebiti za vsako ceno. Umreti morajo!

Prav takrat je bil podpisan sporazum med Stalinom in Hitlerjem. Stalin si je hotel pridobiti zaupanje svojega novega soseda na Poljskem.

Ko je že bilo pol Evrope v vojni proti Hitlerju, mu je Stalin pošiljal žito, nafto in druge važne surovine. Kot izreden dokaz svoje vdanosti mu je poslal tudi — vse zaprte nemške komuniste! Tako se je dogovoril NKVD z Gestapom.

»Zakaj pa ne? Prikupim se Hitlerju, kdo drugi pa o tem ne bo izvedel, saj jih bo Adolf takoj pobil!« Tako nekako je najbrže razmišljal takrat starec iz Kremlja.

Na dan pred novim letom 1940 je vozil vlak zapornikov čez opustošeno Poljsko proti Brest-Litovsku. Na mostu čez reko Bug jih je čakal aparat drugega totalitarnega sistema v Evropi — nemška Gestapo. Čeprav komunist in žid, čeprav priznan za nedolžnega, čeprav zaslužen za razvoj fizikalnih ved v Sovjetski zvezi, — je bil v skupini tudi Aleksander Weissberg.

Kakor Margareta Buber-Neumannova in kakor Karl Albrecht, tako je tudi Weissberg preživel pekel druge svetovne vojne in v knjigi ovekovečil vse »veličastje« Sovjetske zveze.

Med vojno se mu je posrečilo zbežati iz krakovskega geta. Pridružil se je poljskemu odporniškemu gibanju. Doživel je polom varšavske vstaje, ko so Rusi čakali na drugem bregu Visle, da Nemci uničjo upor. Šele leta 1948 je zbežal preko Švedske v Anglijo. Zadnje besede njegove knjige »Zloba je zbesnela« se glasijo:

»Stalin je izvedel veliko čistko do kraja. Zgodovina našega planeta ne pozna primera takšne totalne oblasti. Vendar pa Stalinu ni uspelo, da bi te dogodke izbrisal iz spomina ruskega ljudstva. Globoko pod težkim škornjem diktature tli težnja ljudstva po svobodi.«

Birokratska Trnuljčica

— Ti, tale bi bila dobra za naš delavski svet, ko tako trdno spi! **(Iz »Totega lista«)**

---

6 THEODOR STORM

USTOBRBEC

Prevedel Rudolf Kresal

Ko sva Lizi in jaz, ne da bi vedela, kaj naj začneva, nekaj časa stopicala okoli ogrodja odra in plezala po njem, sva se drug z raven drugega naslonila na okensko polico. — Vreme se je poslabšalo, na nebu je v smeri meseca naraščal velik oblak; doli na vrtu je listje kar v kupih odpadalo z dreves.

„Poglej," je zamišljeno dejala Lizi, „kako se je pooblačilo! Zdaj moja stara dobra tetica ne more več gledati z neba."

„Katera stara tetica, Lizi?" sem vprašal.

„No, tista, pri kateri sem bila, ko je umrla."

Nato sva gledala spet ven v noč. — Ko je začelo pihati proti hiši in v majhne,

ohlapno vdete šipe, je začela tiha družba na žicah klopotati s svojimi lesenimi udi. Nehote sem se obrnil in videl, kako so lutke v prepihu majale z glavami in se zapletale s svojimi okornimi rokami in nogami. Ko pa je bolni Jurček iznenada dvignil glavo in se z belimi očmi zastrmel vame, sem pomislil, da je le bolje, če stopim stran.

Nedaleč od okna, a tako, da so kulise morale človeka varovati pred pogledom teh nihajočih plesalcev, je stal veliki zaboj; nanj je bilo površno vrženih nekaj odej, najbrž namenjenih za zavijanje lutk.

V trenutku, ko sem šel tja, sem zaslišal Lizi, kako prav od srca zdeha.

„Ali si utrujena, Lizi?" sem vprašal.

„O ne," je odvrnila vtem, ko si je roke prekrižala na prsih; „toda zebe me."

In res, v veliki dvorani se je ohladilo, zeblo je tudi mene. „Pridi sem!" sem dejal. „Zavila se bova v odeje."

Takoj nato je Lizi stala pri meni in se potrpežljivo dala zaviti v eno izmed odej; bila je videti kakor ličinka kakega metulja, le da je zgoraj kukal še najljubkejši obrazek. „Veš," je dejala in me pogledala z dvema velikima utrujenima očesoma, „zlezla bom v zaboj, tam bo toplo!"

To sem spoznal tudi jaz; v primeri s pustim okoljem je vabil tu celo zaupen prostorček, skoraj kakor varna izbica. In kmalu sva neumna otroka, dobro zavita in stisnjena drug k drugemu, sedela v visokem zaboju. S hrbtoma in z nogami sva se uprla ob stranski steni; od daleč sva slišala ječati v tečajih težka vrata dvorane; midva pa sva sedela čisto varno in udobno.

Ob takih mislih sem pač moral zaspati; zakaj še zmerom vem, kakšne zmedene sanje sem imel; po stenah so gorele lojenke, toda po praznih klopeh ni bilo nikogar razen mene. Nad glavo pod stropom iz tramovja je jezdil po zraku Jurček na vražjem vrabcu in spet in spet vzklikal: „Grdi bratec! Grdi bratec!" ali tudi s tožečim glasom: „Moja roka! Moja roka!"

Tedaj me je zbudil smeh, ki se je oglasil nad mojo glavo; morda tudi svetloba, ki mi je nenadno padla na oči. „Zdaj si poglejte tole ptičje gnezdo!" sem zaslišal očetov glas in zatem malo bolj osorno: „Zlezi ven, fant!"

To je bil glas, ki me je zmerom samogibno pognal kvišku. Odprl sem oči in ugledal očeta in oba Tendlerja stati ob zaboju; gospod Tendler je držal gorečo svetilko. Moje prizadevanje, da bi vstal, je preprečila Lizi, ki je še zmerom spala ter mi z vso težo padla na prsi. Ko pa sta se zdaj stegnili dve koščeni roki, da bi jo dvignili iz zaboja in sem videl, kako se nad naju sklanja leseni obraz Tendlerjeve gospe, sem tako viharno objel svojo malo prijateljico, da sem pri tem dobri ženi skoraj potegnil z glave njen stari italijanski slamnik.

„No, no, fant!" je vzkliknila in stopila korak nazaj; jaz pa sem, že zunaj zaboja, povedal slikovito, ne da bi pri tem sebi prizanašal, kaj se je bilo zgodilo dopoldne.

„Torej, gospa Tendler," je dejal oče, ko sem končal poročilo, in napravil zelo jasno kretnjo, „tedaj mi pač lahko prepustite, da opravim sam z mojim fantom."

„Ah, da, ah, da,!" je vneto vzkliknila, kakor da mi je nekdo obljubil najprijetnejše kratkočasje.

Medtem se je bila zbudila tudi Lizi in oče jo je vzel v naročje. Videl sem, kako ga je objela okoli vratu in mu zdaj živo šepetala na uho, zdaj nežno gledala v oči in kakor bi zatrjevala, kimala z glavo. Takoj zatem je tudi lutkar prijel očetovo roko. „Dragi gospod," je dejal, „otroka prosita drug za drugega. Mati, saj ti tudi nisi tako huda! Odpustimo jima to pot!"

Gospa Tendler pa je še zmerom nepremično gledala izpod velikega slamnika. „Glej sam, kako boš mogel opraviti brez Jurčka!" je dejala in moža strogo pogledala.

V očetovem obrazu sem videl nekakšno veselo pomežikovanje, kar mi je dalo upanje, da pojde to pot nevihta takole mimo mene; in ko je zdaj celo obljubil, da bo naslednji dan napel vso svojo umetnost in poskusil invalida popraviti, in je pri tem slamnik gospe Tendlerjeve napravil kar moči ljubeznivo kretnjo, sem bil prepričan, da sva bila Lizi in jaz na varnem.

Kmalu smo korakali doli skozi temne ulice; spredaj gospod Tendler s svetilko v roki, midva otroka za starši. — Potem: „Lahko noč, Pavel! Oh, to bom spala!" In že je Lizi izginila; da smo prišli že do naših hiš, sploh nisem opazil.

Naslednjega dopoldne, ko sem prišel iz šole, sem srečal gospoda Tendlerja s hčerkico že v delavnici. „No, gospod kolega," je dejal oče, ki je pravkar preiskoval notranjost lutke, „ta bi bila pa lepa, če midva, mehanika, ne poostaviva fanta spet na noge!"

„Kajne, oče," je vzkliknila Lizi, „potem tudi mati ne bo več godrnjala."

Gospod Tendler je otroka nežno pobožal po laseh; potem se je obrnil k mojemu očetu, ki mu je razložil, kako misli lutko popraviti. „Dragi gospod, jaz nisem nikak mehanik, ta naslov sem dobil samo tako z lutkami; po poklicu sem pravzaprav rezbar iz Berchtesgadena. Toda moj pokojni tast — gotovo ste slišali o njem — ta vam je bil mehanik, in moja Rezika je še zmerom ponosna, da je hči znamenitega lutkarja Geisselbrechta. Ta je napravil tudi Jurčku mehanizem; jaz sem mu takrat izrezal samo obrašček."

„Ej, ej, gospod Tendler," je odvrnil oče, „saj to je tudi umetnost. In potem — samo to mi povejte, le kako je mogoče, da ste si znali takoj pomagati, ko se je sredi igre pokazalo zlo dejanje mojega fanta?"

Razgovor je postajal zame malo neprijeten; v dobrodušnem obrazu gospoda Tendlerja pa je iznenada zasijala vsa navihanost lutkarja. „Da, dragi gospod, človek ima za take primere še zmerom kaj za bregom! Tu je še neki bratranec, nosanček številka dve, ki ima prav tak glas kakor ta!"

Ta čas sem Lizi potegnil za obleko in z njo srečno ušel na vrt. Tu sva sedela pod lipo, ki je tudi prek naju razprostirala svojo zeleno streho; le da takrat niso več cveteli rdeči naglji tamle na gredah; a še dobro se spominjam, bilo je sončnega septembrskega dne. Mati je prišla iz kuhinje in se začela pogovarjati z lutkarjevim otrokom; bila je pač po svoje radovedna.

Kaok se piše, jo je vprašala, in ali se zmerom vozi takole od mesta do mesta? — — Da, Lizi ji je ime — to sem bil tudi materi že večkrat povedal — tudi to, da je prvo potovanje; nato tudi, da še ne zna tako dobro visokonemški. — — Ali pa je hodila tudi v šolo? — — Seveda, v šolo je že hodila, šivati in plesati pa jo je naučila stara teta; ta je imela tudi lep vrtiček, tam sta skupaj sedeli na klopici; zdaj se uči pri materi, toda ta je zelo stroga!

Zveza za telesno vzgojo tudi v Radovljici

V nedeljo, 15. marca se je zbralo v Radovljici 30 delegatov in zastopnikov 18 telesnovzgojnih društev »Partizana« in pregledalo dosedanje delo, izvolilo okrajni odbor in si postavilo program dela za 1953. leto.

Ustanovne skupščine so se udeležili tudi tovariš Kristan, predsednik OLO Radovljica, Savnik Tomaž, načelnik republiške zveze »Partizana« in zastopniki Okrož. odbora »Partizana« ter Gorenjske smučarske podzveze.

Žal se kljub vabilu skupščine niso udeležili predstavniki ostalih množičnih organizacij, ki so prvi pozvani, da tesno sodelujejo in pomagajo organizaciji Partizan.

Radovljiški okraj do sedaj ni imel okrajnega organa, ki bi tesneje povezoval posamezna telesno-vzgojna društva med seboj. Dosedanji Okrožni odbor »Partizana« za Gorenjsko s sedežem v Kranju pa jim ni mogel nuditi dovolj podpore in pomoči. Prav zato je bila ustanovitev okrajnega foruma tako nujna.

V radovljiškem okraju je včlanjenih v društvo »Partizan« 3.200 članov, kar pa je odločno premalo za ta izrazito delavski okraj. Zato so se delegati prvenstveno razgovarjali o tem problemu in sklenili, da bodo pomnožili društvene vrste predvsem z mladino. Razen tega bo treba skrbeti za vzgojo vaditeljev, izpopolnitev orodja in za tesno sodelovanje z osnovnimi šolami, gimnazijami in množičnimi organizacijami. Skupščina je obsodila odnos jeseniškega društva za telesno vzgojo do konference. Čeprav je jeseniško društvo eno najmočnejših društev na Gorenjskem tako po številu članstva kot kvaliteti vaditeljskega kadra, se skupščine ni udeležil niti en delegat.

V nov okrajni odbor so delegati izvolili marljive, izkušene in delovne tovariše, katerim želimo v njihovem delu za dvig in razširitev telesne vzgoje v radovljiškem okraju mnogo uspehov. D. F.

OBJAVA

V nedeljo, 22. t. m. se prične I. kolo pomladanskega dela nogometnega prvenstva Gorenjske in so na sporedu sledeče tekme:

V Kranju, igrišče Korotana:
ob 10. uri Gumar : Projektor;
ob 13. uri 30 min. Korotan B : Gregorčič B.

Na Jesenicah, igrišče Bratstva:
ob 15. uri Bratstvo : Ljubelj Službujoči Jeniček Fr.

Na Bledu, igrišče Bleda:
ob 15. uri Bled : Prešeren Službujoči Bric Milan.

V nedeljo, 29. t. m. pa so na sporedu sledeče tekme:

V Kranju, igrišče Korotana:
ob 10. uri Projektor : Ljubelj
ob 13. uri 30 min. Korotan B : Ločan .

Na Jesenicah, igrišče Bratstva:
ob 15. uri Gregorčič : Gumar Službujoči Petrovič Aco.

V Lescah, igrišče Prešerna:
ob 15 .uri 30 min. Prešeren : Bratstvo.

Nog. center Gorenjske

„PARTIZAN“ V ŽIREH . . .

V četrtek, 12. marca je bil v Žireh letni občni zbor TVD »Partizan«. Zbora se je polnoštevilno udeležilo preko 130 članov društva, predvsem mladine iz Žirov in njegove okolice.

Tov. Polde Filipič, marljivi in delavni predsednik in vaditelj je podal temeljito poročilo o delu, uspehih in neuspehih v preteklem letu. Društvo je med drugim nastopilo s svojim članstvom na okrožnem zletu v Kranju s preko 50 nastopajočimi, izvedlo svoj letni telovadni nastop, kjer so sodelovali vsi člani društva, gostovalo je na akademijah v Gorenji vasi in Hotavljah v Poljanski dolini in tudi doma izvedlo samostojno akademijo. Je eno najboljših in najdelavnejših podeželskih društev v Gorenjskem okrožju.

Kot v večini društev, je tudi v Žireh zadostno število sposobnih vaditeljev eden od glavnih problemov. Toda žirovci v tem pogledu niso držali rok navzkriž. Društveni vaditelji Sedej, Filipič, Erznožnikova, Bogatajeva in drugi, so nesebično prenašali svoje znanje na ostale člane in vaditelje. Okrožnega vaditeljskega tečaja na Jesenicah sta se udeležila dva člana in dve članici.

V društvu je preko 40 aktivnih smučarjev. V letošnjem letu so izvedli že več tekmovanj, med drugim društveno tekmovanje v smuku, pionirske skakalne tekme in meddruštvene skakalne tekme. To nedeljo bodo izvedli društveni slalom, za katerega je pripravila Sindikalna podružnica tovarne čevljev »Alpina« v Žireh lep prehodni pokal.

Grajo zasluži v tem kraju, kakor marsikje drugod, primer, da v delu društva ne sodeluje tamkajšnji telovadni učitelj. D. F.

Triglavski smuk

12. aprila se bodo spet pomerili na strminah Triglava naši najboljši alpski vozači. Triglavski smuk je spet oživel.

Vabimo vse tekmovalce, turiste in gledalce, naj svoj prihod osebno ali preko društev sporoče na podzvezo najpozneje do 5. aprila, da se bodo pravočasno preskrbela prenočišča, hrana in nosači. Vsak naj na prijavi označi točen dan prihoda v Mojstrano.

Hkrati pozivamo vsa podjetja, ustanove, društva in ostale, da to akcijo materialno podprejo. Vse prijave, darila in slično pošljite na naslov:

Gorenjska smučarska podzveza, Jesenice (tek. rač. pri NB Jesenice 612-T-157).

ZA TESNEJŠE ZBLIŽANJE

Vse gorenjske podružnice Narodne banke so priredile v nedeljo, 15. marca v Radovljici tekmovanje v namiznem tenisu, streljanju in šahu. Razen moštva centrale LRS so bile s svojimi ekipami zastopane še podružnice NB iz Tržiča, Kranja, Škofje Loke, z Jesenic, Bleda in iz Radovljice. Nastopale so tudi ženske ekipe. Sploh je zanimivo, da je bila ženska tista, ki je zmagala v streljanju. Od 150 možnih je dosegla 124 točk in tako ljubljanski centrali zagotovila diplomo. V namiznem tenisu je dobil vse sete Rudi Hlebec iz Kranja. Tudi drugo mesto je zasedel Kranjčan. Tako si je kranjska ekipa osvojila dve diplomi.

Na večer pred tekmovanjem so uslužbenci podružnic NB na Gorenjskem priredili v »Grajski kleti« prijetno kulturno prireditev z zborovskimi in solističnimi glasbenimi točkami in recitacijami.

KRATKE ŠPORTNE VESTI

TVD »Partizan« na Hrušici je imel pred kratkim uspel občni zbor. Iz lanskoletnega dela je razvidno, da so si sami preuredili telovadnico, za kar je članstvo prispevalo nad 650 prostovoljnih delovnih ur. Telovadbe se najbolj množično udeležujejo pionirji, tudi mladinci in člani radi prihajajo k vajam. Posebno lepe uspehe je to zimo dosegla njihova smučarska sekcija, ki je bila zelo delavna. Skakalci so si osvojili prehodni pokal »Memorial Srečka Legata« na novo zgrajeni 45 m skakalnici. Prav tako so se izkazali smučarji na letošnjem državnem prvenstvu železničarjev na Pohorju, kjer so si priborili drugo mesto. Prejeli so 7 raznih pokalov, 17 diplom in dve praktični darili. Tudi med pionirji imajo dobre smučarje. V letošnjem pionirskem četveroboju so zasedli prvo mesto, kar kaže, da imajo na Hrušici dober smučarski naraščaj. Druge sekcije so bile manj uspešne in to zgolj zaradi šibkega gmotnega stanja, kar pa bodo skušali letos izboljšati. Na koncu so izvolili nov odbor.

Agilno TVD »Partizan« v Žireh je priredilo meddruštvene skakalne tekme na 28 m skakalnici. K tekmovanju so se zbrali tekmovalci iz Šk. Loke, Ljubljane in Vrhnike. Med člani je bil najboljši Lojze Filipič (Žiri) 132,5 točk; od starejših mladincev Stane Jereb (Žiri) 129 točk, med mlajšimi mladinci Edo Vidovič (Enotnost) 135 točk, in od pionirjev Oton Žakeli (Žiri) 132 točk.

Na Veliki planini so bile meddruštvene tekme v slalomu in veleslalomu, ki se jih je udeležilo 30 članov in mladincev iz Domžal, Kamnika, Mengša in Ljubljane. V veleslalomu je bil prvi Zupet (Lj.), med mladinci pa Pelc (Domžale). V slalomu je bil najboljši Zadelj, med mladinci pa Pelc, oba iz Domžal.

»Partizan« v Mengšu je priredil meddruštvene tekme v skokih, ki se jih je udeležilo nad 30 mladih skakalcev iz Mengša, Domžal, Rov, Podgorja in Šenkovega turna. Med člani je zmagal Lamberšek iz Podgorja, med mladinci pa Pelc iz Domžal.

P. D. Kranj je priredilo preteklo nedeljo skupinski izlet na Krvavec, združen s tekmo v smuku. Za tekmovanje se je priglasilo nad 35 tekmovalcev in tekmovalk, ki so prevozili 700 m dolgo progo s 120 m višinske razlike. Proga je potekala izpod vrha Krvavca v Tiho dolino. Pri moških je zmagal Anton Rozman s časom 40,7 sek., pri ženskah pa Majda Wahl s časom 1:03,2.

Kranjski »Korotan« je imel v nedeljo v gosteh zagrebško moštvo »Mladost«, ki ga je premagal z rezultatom 2 : 1 (0:1). V prvem polčasu so zagrebški nogometaši pokazali boljšo igro, dočim so v drugem delu igre popustili, kar so izkoristili domači, najprej izravnali rezultat in končno po štularju dosegli še zmagoviti gol. Kranjčanom se še vedno pozna nezadostna vigranost

TVD »Partizan« v Kranju je v nedeljo dopoldne svečano odprl novo telovadnico na I. kranjski gimnaziji. Telovadnica, ki se nahaja v bivši dijaški menzi, je zelo prostorna, higiensko urejena in okusno opremljena. Orodje in vso telovadno opremo je izdelalo podjetje »Elan« iz Begunj, finančno pa je dela podprla mestna občina Kranj. Svečani otvoritvi je poleg predstavnikov oblasti in množičnih organizacij prisostvovalo številno članstvo.

Smučarski klub Jezersko je priredil za članstvo krajevno prvenstvo v smuku, slalomu, veleslalomu in teku. Tekmovalec, ki si je priboril največ točk, je postal kombinacijski prvak in je prejel lep prehodni pokal. Zmagovalec posamezne panoge pa je postal prvak v tej panogi. V štirih zaporednih nedeljah so se mladi jezerski smučarji borili za te naslove in preteklo nedeljo s tekmo v teku na 11 km zaključili kombinacijsko borbo. Rezultati članov: kombinacijsko prvenstvo in prehodni pokal si je priboril Franc Jekl pred Francem Justinom in Jakcem Zadnikarjem. — Rezultati podmladka: Zmagal je Milan Dolinšek pred Zmagom Štirnom in Tončkom Zadnikarjem.

Dom na Lubniku

Čeprav v Domu na Lubniku domači in tuji izletniki že dobivajo zatočišče, bo dom slovesno odprt šele na predvečer Titovega rojstnega dne, ko bo dograjeno tudi plesišče in prostor za sončenje ter opore s klini in vrvmi do Lubniške jame.

V tem domu so planinci priredili letošnjo zimo gospodinjski tečaj s teoretičnim in praktičnim poukom, ki ga je obiskovalo 11 domačink. Organizatorji so sklenili, da ta tečaj ne bo osamljen primer njihove skrbi za izobraževanje kmečke mladine.

Vzlic vsej prizadevnosti pa tarejo škofjeloške planince velike skrbi. Za Dom na Lubniku so dolžni še 1,900.000 din, čeprav so sami opravili nad 16 tisoč prostovoljnih delovnih ur pri gradnji in so jim pri delu pomagali loški gimnazijci, delavstvo in JLA, delovni kolektivi pa prispevali 390.000 dinarjev. Da bi se dolga vsaj delno rešili, bodo v doglednem času organizirali veliko planinsko tombolo. Prepričani so, da jim bo pomagala iz dolgov tudi Planinska zveza Slovenije, kar zaradi svoje požrtvovalnosti in prizadevnosti tudi zaslužijo.

Dejavnost avto-moto društva v Kamniku

Avto-moto društvo v Kamniku je lani pokazalo precejšnjo dejavnost, saj je sodelovalo pri vseh množičnih manifestacijah in prireditvah v Sloveniji. Njegovi člani so na 12 velikih športnih prireditvah v Sloveniji in coni B STO dosegli v raznih kategorijah 5 krat prvo mesto. Tov. Ličen in Trampuž pa sta sodelovala na 2000 kilometrov dolgi mednarodni vožnji I. Jadranskega Rellya. Društvo samo pa je organiziralo uspelo ulično dirko na progi »Dan vstaje« v Kamniku, katere se je udeležilo 26 najboljših dirkačev. Danes ima društvo 81 članov, ki vsi mnogo obetajo. V svoje vrste bodo skušali pritegniti tudi čimveč mladine in jo v krožkih usposobiti za dobre člane. Na konec zbora so izvolili 15 članski upravni in nadzorni odbor ter delegate za republiško skupščino AMZ Slovenije.

Druga »Inteksova« nagradna križanka

Vodoravno: 1. oblika glagola kupovati — kaj izdeluje tekstilna tovarna »Inteks«, 2. moško ime — samoglasnik — medved je . . ., 3. vojna (hrvatsko) — pregrnemo čez mizo — 365 jih ima leto, 4. ploskovna mera — pravica — in (latinsko), 5. soglasnik — kazalni zaimek — osebni zaimek (4. skl.) — samoglasnik, 6. ni počen — predplačilo, 7. samoglasnik — veznik — egipčanska boginja — soglasnik, 8. kazalni zaimek — med uganka rji za nagrade se je razvila . . ., — členek, 9. grška črka — kurirji — Dunaj (hrv.), 10. plava po vodi — samoglasnik — kmečko orodje, 11. ime in sedež tovarne, ki razpisuje križanko.

Navpično: 1. vojni duhovnik — zabuhniti, 2. obrtnik — soglasnik — moško ime — 3. lije po čelu — vrsta športa — ženski glas, 4. nepriljubljena žival — junak sinjega neba — nikalnica, 5. soglasnik — prislov (kratica) — obratno »se« — soglasnik, 6. merilo za čas — že . . . . dozoreva, 7. soglasnik — tvoj (okrajšano) — osebni zaimek (množ.) — soglasnik, 8. lastnoročno (kratica) — vrsta pohištva — krajeven (kratica), 9. pogan — doba, razdobje — damski ovratnik iz kožuhovine, 10. oblika glagola ganiti — samoglasnik — lekcija (angl. — fonetično), 11. loviti brez »l« — kurz.

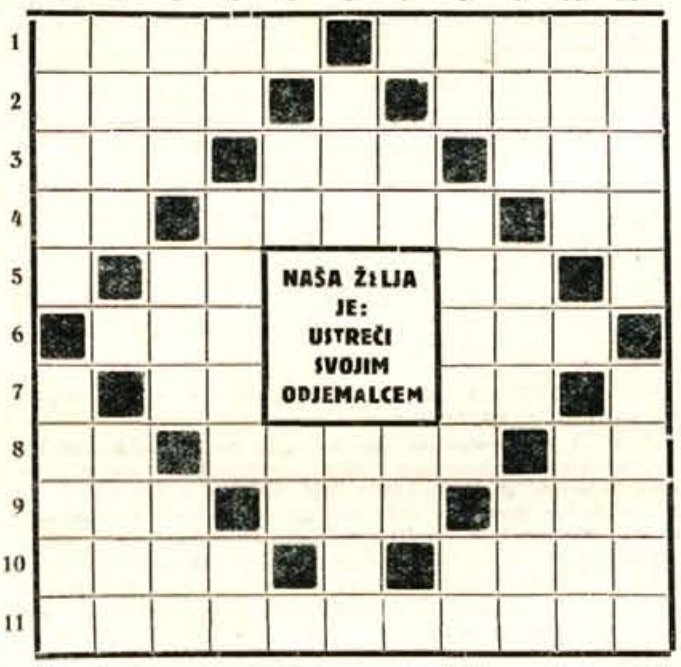

Rešitev današnje druge Inteksove nagradne križanke naj se pošlje skupaj s prvo — v prejšnji številki objavljeno križanko — na uredništvo do 2. aprila. Rešitvama naj se priložita izrezka križank iz časopisa.

Uredništvo razpisuje za križanki naslednje nagrade:

1. 4 m žameta za moški suknjič,
2.—3. po 5 m blaga za žensko obleko,
4. ducat moških robcev,
5. ducat ženskih robcev,
6.—7. po 3 m blaga za moške srajce,
8.—9. celoletna naročnina našega tednika.

V prvi nagradni križanki popravi:

Vodoravno: 80. enaki samoglasniki (ne soglasniki), 90. otroško zimsko strelivo.

Navpično: 8. če ne poznaš znakov v radiotelegrafiji, napiši AR, 45. vstavi OSV, 82.namesto delo (lat.) glej 92. navpično.

(Odreži in izpolni)

Dopisnica

10 din

Uprava

„Glasu Gorenjske“

KRANJ
Savski breg 2

(ime in priimek

(kraj, ulica, štev., zadnja pošta)

naročam tednik „Glas Gorenjske“.
Naročnino (celoletno, polletno, četrtletno, mesečno) bom poravnal, čim prejmem položnico.

podpis:

(Odreži in izpolni)

Prvenstvo pionirjev zgornje savske doline

2. marca so tekmovali pionirji iz vse zgornje savske doline v smuških tekih in skokih. Tekmovanje je bilo dobro pripravljeno in je poteklo v najlepšem redu. Udeležilo se ga je nad 200 tekmovalcev-pionirjev. Pomerili so se v treh starostnih skupinah, ločeno pionirji in pionirke. Vztrajno so se borili za prva mesta in za čast svojih odredov. Zmagovalce so čakala lepa praktična darila, najboljši odred pa ličen pokal.

Rateški pionirji so po zmagah na raznih tekmovanjih upravičeno pričakovali, da jim zmaga ne bo ušla. A tudi pionirji s Hrušice, Mojstrane, Gozda in Kranjske gore so bili na tekmo dobro pripravljeni in se jih ni dalo kar tako ugnati.

Borba na progi je bila izredno ostra. Šlo je za vsako sekundo in opazovalci so trdili, da tako borbenih tekmovalcev, kakor so pionirji iz Doline, ni mogoče videti vsak dan.

Po zaključenih tekih so pionirji použili pripravljeno malico, nato pa se je začelo tekmovanje v skokih. Podmladkarji in mlajši pionirji so se merili na dvanajstmetrski, starejša skupina pa je skakala na petindvajsetmetrski skakalnici. Ocenjevala sta jih naš znani skakalec Janko Mežik in smučarski veteran Peter iz Kranjske gore. Zadovoljno sta gledala, kako se odganjajo in kako drzno krilijo po zraku.

Zelo ostra konkurenca je bila na petindvajsetmetrski skakalnici. Tu se je pokazalo, da imajo nekateri pionirji že izdelan stil, da so pri odgonu že povsem sigurni, da varno pristajajo in dosegajo precejšnje daljave. Vse pa je presenetil trinajstletni **Bošt iz Rateč.** Pri odgonu se je vleknil naprej, iztegnil roke in popolnoma mirno plaval vselej skoraj v ravnino. On je ostal pravzaprav izven konkurence, saj se ni mogel nihče meriti z njim niti v daljavi, niti v slogu, sigurnosti doskoka in v eleganci nasploh. Težko je ugibati v prihodnost, a prav gotovo drži, da bo Bošt že v nekaj letih posegel v borbo na naših skakalnicah, če se bo razvijal tako kot doslej.

Po končanih tekmah so prejeli prvaki vseh skupin za nagrado smučí, ostali tekmovalci z najboljšimi časi in največ točkami pa lepa darila. Za zadnjega v vsaki skupini je bilo pripravljeno presenečenje. Dobil je zavoj fig in ko jih je pojedel, se je držal prav tako veselo, kot prvaki.

Preden so se razšli, so se pionirji dogovorili, da se bodo prihodnje leto pomerili v Kr. gori in da se bodo za to srečanje vse leto temeljito pripravljali. F. Ž.

GORENJSKE

Med Grintovcem in Ljubljano

ZELO USPELA GOSPODINJSKA RAZSTAVA V KAMNIKU

Konec lanskega leta je na pobudo tov. Marice Brejčeve, predsednice Sveta za kulturo in prosveto pri občini Kamnik, začel gospodinjski tečaj, ki je trajal tri mesece. Tečaja se je vseskozi udeleževalo 20 tečajnic, ki so pod vodstvom Anice Lazarjeve dobile vsestranski poduk iz higiene, kmetijstva, družbenih ved in praktičnega gospodarstva. Ob zaključku tečaja so v nedeljo, 15. t. m. pripravile bogato razstavo svojih izdelkov. Nad tisoč ljudi, ki so v enem dnevu obiskali to razstavo, so z nje odhajali naravnost navdušeni. Večini obiskovalcev je najbolj ugajal gozdiček, v katerem so bili ježki, gobice in odpadlo vejevje — vse iz peciva. Prikazano je bilo serviranje jedil za razne prigode, kakor tudi ureditev doma in ročna dela. Razstavo je obiskal tudi tov. Tomo Brejc, član Izvršnega sveta LRS, ki je vodstvu in tečajnicam izrekel vse priznanje.

IZ DOMŽAL

Ljudski odbor v Domžalah je na zadnji seji dokončno sprejel plan **investicij** za letošnje leto, ki znašajo s samoprispevki, dotacijami in lastnimi sredstvi okroglo 29 milijonov dinarjev. Od tega bodo uporabili za šole 3 milijone dinarjev, zgraditev ambulante 4 milijone, prav toliko za javno kopališče, za popravilo cest in mostov 3 in pol milijone, za elektrifikacijo 2 milijona 400 tisoč dinarjev, regulacijo Bistrice 1 milijon 400 tisoč ter za vodovod in ostalo 8 in pol milijonov din. Za ureditev trga v Domžalah, kjer bo stal spomenik padlim borcem NOB, pa je občina odredila milijon dinarjev. Mislijo pa tudi na zidavo dveh stanovanjskih blokov, pri čemer računajo na močno pomoč industrijskih podjetij, ki jih je v Domžalah precej.

Združenje rezervnih oficirjev v Domžalah je imelo te dni občni zbor. Poročila povedo, da je bilo delo združenja lani zelo agilno, saj so imeli rezervni oficirji 12 predavanj in eno vojaško vajo. V občinskem poslopju so dobili letos tudi društvene prostore, ki jih zdaj urejajo. Izvolili so nov odbor na čelu s tov. Francem Avbljem, narodnim herojem.

PROIZVODNJA HARMONIK

Tovarna glasbil v Mengšu je med drugimi izdelki doslej izdelovala tudi 25 harmonik mesečno, kar pa je bilo zaradi velikega povpraševanja odločno premalo. Delovni kolektiv je vnesel v letošnji plan dvig proizvodnje harmonik za 150%.

ŠOLA, KI JE DOBILA ZLATO MEDALJO ZA SVOJE IZDELKE

Kolektiv usnjarskega tehnikuma v Domžalah je že lani dosegel uspeh, ko je postala šola ustanova s samostojnim finansiranjem. Svojemu namenu je bila izročena nova šolska in internatna stavba. Mladi usnjarji so vse to uspeli skozi lastno proizvodnjo, kjer so zvišali kilogramski učinek na 6 kilogramov na uro, letos pa dosegli celo učinek 7,5 kg na uro in se tako približali povprečni produktivnosti naše usnjarske industrije.

Za kakovost svojih izdelkov je dobil usnjarski tehnikum v Domžalah pred kratkim veliko priznanje: zlato medaljo na razstavi usnjarske in čevljarske industrije v Zagrebu. Usnjarski institut, ki deluje združeno s tehnikumom, je letos začel izdelovati suhi krupon, v kratkem pa bo začel proizvajati pomembno sintetično strojilo, ki bi ga morali sicer uvažati. K napredku te naše usnjarske šole in raziskovalne ustanove sta mnogo pripomogla docent ing. Ivan Vizovišek in direktor usnjarskega tehnikuma Franc Humar.

Letos, ko praznuje ta naša važna ustanova petletnico obstoja, pa si je kolektiv marljivih mladih usnjarjev zadal nove velike naloge, med drugim gradnjo moderne vegetabilne delavnice. K njim pride letos na prakso tudi pet Indonezijcev, kar vse daje ustanovi veliko bodočnost, ker je njen pomen presegel meje naše domovine.

SMRT V GOREČI POSTELJI

Žalostna usoda je zadela 58-letnega samskega upokojenca Julija Ažmana iz Zapric v Kamniku. Zadnje čase je bil nekam bolan in ni mogel iz hiše. V ponedeljek popoldne pa je neka ženska opazila, da iz njegovega stanovanja uhaja močan dim. Dva delavca sta vlomila v stanovanje in z vedri vode pogasila ogenj, ki je vzplapolal, ko je v sobo zavel veter. Mož je zaspal z gorečo cigareto v roki in tahko zažgal posteljo. V dimu se je zadušil. Na ostankih pogorele postelje je ostalo napol zogljenelo truplo nesrečnega lastnika. Sreča je bila, da ogenj zaradi pomanjkanja zraka ni mogel zajeti cele hiše, ki je celo lesena. V tem primeru bi bile v nevarnosti tudi sosednje hiše.

Drobne nesreče

Ljubo Dostal, dijak iz Moravč je po neprevidnosti vtaknil prste desne roke v slamoreznico in dobil komplicirane prelome na prstih.

Anton Bizjak iz Smledika pri Kamniku je pri čiščenju drevja tako nesrečno padel z drevesa, da je dobil odprt zlom desne nadlahti, rano na glavi in poškodbe prsnega koša.

Dopisujte v „Glas Gorenjske"

(Odreži in izpolni)

Bralci

Še je čas, da se naročite na najbolj razširjeni časopis na Gorenjskem, vplačate naročnino za 1953. leto in se tako vključite v

veliko nagradno žrebanje

100 lepih in vrednih nagrad vas čaka. Med njimi: moderna kuhinjska oprava, usnje za moški plašč, blago za ženske obleke, čevlji, žima, usnje, lemeži, kosa, opeka, vino, čokolada, posteljnina itd.

Samo do 20. marca je še čas. Zato še danes oddajte izpolnjeno dopisnico, da ne zamudite.

Stari naročniki! Oddajte to dopisnico svojim sorodnikom, prijateljem in znancem, da se še oni naroče na naš list!

(Odreži in izpolni)

Po kranjskem okraju

V BESNICI IMAJO SPET KMETIJSKO ZADRUGO

Na nedavnem občnem zboru je bila v Besnici spet ustanovljena splošna kmetijska zadruga. Upamo, da bo novo vodstvo kos nalogam, ki jih vaščani pričakujejo od zadruge, da se bo pokazalo boljše in sposobnejše, kot vodstvo bivše, lani razpuščene zadruge. S 1. marcem je zadruga začela poslovati, tako da že odkupuje les, krompir in drugo, pa tudi trgovina, katero je zdaj vodila kranjska Okrajna zadružna zveza, je sedaj spet pod vodstvom domačih zadružnikov.

IZ SMLEDNIKA

Pred kratkim se je v Mošah dogodil razburljiv družinski spor, ki bi kmalu končal tragično. Marijo Čebanšek je napadel njen mož z nožem, jo teško poškodoval in ranil po vsem telesu. Razjarjenega moža so sodedi zvezali ob drevo, ker bi sicer bržkone ženo ubil.

IZ SELC

V tukajšnjem Mladinskem domu so imeli 8. marca prav lepo akademijo v počastitev praznika borbenih žena. Nastopili so deklamatorji in solisti domačega KUD ter pionirski pevski zbor. Višek večera je bila obdaritev partizanske mame Brnove iz Selc.

GOSTOVALE SO V KRIŽAH

Ženski pevski zbor »Franc Prešeren« iz Kranja je v marcu zelo aktiven. Po vrsti koncertov, ki jih je priredil za dan žena, še vedno neumorno gostuje.

V nedeljo, 15. marca je koncertiral v Križah pri Tržiču. Pod vodstvom dirigenta Petra Liparja je izvajal skladbe slovenskih avtorjev. Poslušalci so z vso pozornostjo sledili programu in nastopajoče nagradili z navdušenimi aplavzi. Najbolj so ugajale narodne pesmi.

USPEL KUHARSKI TEČAJ V GODEŠICU

V začetku januarja je organizirala AFŽ v naši vasi kuharski tečaj, ki je trajal dva meseca in ga je obiskovalo 20 tečajnic. Imeli so pouk iz kuharske umetnosti, pa tudi zdravstvena in gospodarska predavanja. Za zaključek tečaja so 15. t. m. priredile razstavo svojih izdelkov, ki je pokazala veliko marljivost in lep napredek tečajnic.

OBISK ŽENA V DOMU OSKRBOVANCEV

V okviru proslave praznika žena so žene terena Center iz Kranja 12. marca obiskale starčke v domu onemoglih v Preddvoru ter jih ob tej priliki obdarile z vinom, pecivom, pomarančami in cigaretami. Starčki so bili obiska zelo veseli in ginjeni, tako da je marsikateri imel solzno oko.

PO VASEH IN MESTIH GORENJSKE

Po radovljiškem okraju

V BEGUNJAH ŽE DELAJO

Najvažnejša »točka« v desetletnem programu za razvoj Begunj je gotovo cel nov del naselja, ki bo zrasel južno od bivše kaznilnice. Sicer že imajo načrte za prosvetni dom, ki bi bil tam osrednja stavba, vendar pa ti ne zadoščajo. Begunjčani nameravajo zgraditi tak dom, da bo res lahko ustrezal potrebam. Odločili so se za dosti večjo dvokrilno zgradbo. Tik ob njej bodo na lepem sončnem kraju: kopališče, zraven športno igrišče in nova moderna šola. Računajo, da bo šolski vrt tako velik, da bo na vsakega učenca odpadlo vsaj 30 kvadratnih metrov zelenega prostora.

Za začetna dela v tem perspektivnem gradbenem načrtu ima begunjska občina za letos že zagotovljenih 5 milijonov dinarjev.

ZA OLAJŠANJE PROMETA

Okrajna zadružna zveza v Radovljici je pričela graditi na križišču cest Lesce—Bled in Lesce—Jesenice moderno avtoservisno postajo. Glavni investitor je ljubljanski »Agroservis«. Prva pripravljalna gradbena dela so že pričela. Pričakujejo, da bo v letošnjem juniju postaja že dogotovljena.

Gradbišče, kjer bo postaja, je izbrano na zelo prikladnem mestu. Je tik ob naselju, v neposredni bližini letališča, konjskega dirkališča in terena za golf. Položaj je tak, da bo postaja ustrezala svojemu namenu: imela bo črpalke za gorivo, majhno mehanično delavnico za popravila in čiščenje motornih vozil, trgovino z rezervnimi deli za vozila, pa tudi kmetijske stroje, ki jih bo razstavljala in popravljala.

Omenjena avtoservisna postaja bo zgrajena po modernih načelih in tako, da ne bo žalila lepotnega čuta. Vsa južna stena bo iz samega stekla.

GRADNJA NOVIH ŠOL

Letos bodo v radovljiškem okraju gradili sledeče šole: novo nižjo gimnazijo na Bledu, osnovno šolo v Gozdu, osemletko na Lipnici ter nižjo gimnazijo in osnovno šolo v Breznici. Poleg tega bosta adaptirani osnovni šoli v Radovljici in Begunjah. Izdelani bodo načrti in izvedena pripravljalna dela za gradnjo osemletne šole v Gorjah.

Za vsa letošnja dela pri teh gradnjah predvideva družbeni načrt radovljiškega okraja investicije v višini 40 milijonov 400 tisoč, jeseniška železarna pa je prispevala še 2 milijona 600 tisoč dinarjev za izdelavo načrtov.

SMRTNA KOSA

V preteklem tednu sta v **Stari Fužini** nenadoma preminula Anton Stros in Matilda Žmitek. Dva pogreba v enem tednu je v naši vasi redkost in pokojnika sta bila deležna lepe udeležbe vaščanov, ki so jih spremili na njihovi zadnji poti.

S sodišča

Alfred Špik, šofer z Bleda, je lani, 23. julija hudo poškodoval šoferja Slaviča. S pestjo ga je tako močno udaril, da mu je na dveh mestih zlomil čeljustno ključnico. Špik se je razjezil nad Slavičem med vožnjo. Slavič bi Špika rad prehitel, pa mu je ta ves čas zapiral pot. Ko ga je Slavič nekoliko ostreje opozoril, naj se umakne, če ima počasnejši avto, je Špiku zavrela kri. Špik je bil obsojen na 9 mesecev zapora in na povračilo škode.

POSPEŠUJMO TURIZEM!

26. III. ob 18. uri bo v restavraciji »Jelen« občni zbor kranjskega Turističnega društva.

VSI LJUBITELJI NARAVE VLJUDNO VABLJENI!

Tudi to je za vas

DEŽURNA SLUŽBA

Zdravniška dežurna služba za Kranj in okolico je vsako noč od 20. ure zvečer do ponedeljka do 6. ure zjutraj. Za državne praznike in vse ostale proste dneve je dežurna nočna služba urejena kot ob nedeljah. V nujnih primerih kličite Spl. ambulanto, Poljska pot 8, tel. št. 218. Opozarjamo, da je ob delavnikih zdravniška služba ves dan od 6. ure zjutraj do 7. ure zvečer istotam: na Spl. ambulanti (Poljska pot, bivša »Obutev«), tel. 218. V nujnih primerih se preko dneva obračajte ravnotako na štev. 218. Ambulante sprejemajo v dnevni in nočni službi vse bolnike in ne samo zavarovance za socialno zavarovanje.

Dežurno zdravniško službo na območju Ljudskega odbora mestne občine Jesenice ima od 20. do 27. marca dr. Janez Kokalj, stanujoč v Novi bolnici. Obiski na dom naj se javijo najkasneje do 18. ure zvečer. Po tej uri bo zdravnik obiskoval le bolnike s težjimi poškodbami in močnimi krvavitvami.

GLEDALIŠČE

Prešernovo gledališče v Kranju

Nedelja, 22. marca ob 16. uri: Norman Krasna »Draga Ruth!« Izven.

Torek, 24. marca ob 20. uri: Maksim Gorki »Na Dnu«. Red B in Izven.

Petek, 27. marca ob 16. uri: Maksim Gorki »Na dnu«. Red C in Izven.

Nedelja, 29. marca ob 16. uri: Pavel Golia »Sneguljčica«. Izven.

KINO

Domžale: do 22. marca avstrijski film »Potepuhi«.

Kino Koroška Bela: 20. do 22. marca ameriški film »Dom sovraštva«. Predstave v petek in soboto ob 19. uri, v nedeljo ob 18. in 19. uri.

Mestni kino »Plavž«, Jesenice: do 22. marca ameriški barvni film »Šeherezada«; 24. do 26. marca angleški film »Mildred Pierce«. Predstave v petek in v soboto ob 18. in 20. uri, v nedeljo ob 16., 18. in 20. uri. V nedeljo dopoldne ob 10. uri matineja istega filma. Vstopnina 10.— din.

Mestni kino »Radio«, Jesenice: do 23. marca mehiški film »La Malquerida«; 24. in 25. marca ameriški film »Brzojav na zapad«. Predstave ob 18. in 20. uri. 26. do 30. marca francoski film »V Monte Carlo». Predstave v soboto in nedeljo ob 16., 18. in 20. uri. V nedeljo dopoldne ob 10. uri matineja.

Mestni kino »Partizan«, Škofja Loka: do 22. marca ameriški film »Tarzan med lovci«; 27. do 29. marca angleški film »Dolina orlov«.

Mestni kino »Storžič«, Kranj: do 23. marca ameriški film »Velika reka«. Predstave ob delavnikih ob 16., 18. in 20. uri, v nedeljo ob 15., 17. in 19. uri, dočim je ob 21. uri na sporedu ameriški barvni film »Dama v hermelinu«, od 24. marca dalje premiera avstrijskega filma »Kegar bogovi ljubijo«.

Mestni kino »Svoboda« v Stražišču: 20. do 22. marca ameriški barvni film »Iz tisoč in ene noči«. Predstave v petek ob 19. uri. V soboto ob 17. in 19. uri in v nedeljo ob 15., 17. in 19. uri. V soboto ob 21. uri na sporedu ameriški film »Velika reka«. V nedeljo ob 10. uri matineja »Velika reka«.

Mestni kino »Zadružnik« na Primskovem: 20. do 22. marca ameriški barvni film »Dama v hermelinu«. Predstave v petek ob 19. uri, v soboto ob 18. in 20. uri in v nedeljo ob 15., 17. in 19. uri.

MALI OGLASI

Prodam dobro ohranjen radioaparat znamke »Seipt». Stane Dobre, Srednje Bitnje 75.

Prodam parcelo na Kokrici. Poizve se Kranj, Huje 39.

Preklic. Podpisani Franc Zupanc z Jesenic preklicujem in obžalujem žalitve in obrekovanja, ki sem jih pismeno in drugače iznašal o Štefki Pegam iz Besnice.

Preklic. Franc in Marija Florjačič preklicujeva žaljivke, izrečene o Ani Rozmanovi iz Stražišča.

Sprejmemo takoj verziranega **pleskarskega mojstra** in več dobrih **pleskarjev.** Direkcija komunale Kranj.

OBJAVA

Prostovoljno gasilsko društvo Tržič je naknadno razposlalo še obvestilo o naročilu znakov za naš novi prapor. Zaradi tega obveščamo vsa društva in korporacije, ki so prejela ta obvestila, da smo rok prijave podaljšali do 31. marca t. l. Ker je to prvi gasilski prapor v kranjskem okraju in moramo prijave dobiti pravočasno zaradi naročila znakov, prosimo, da nam do tega datuma sporočite svoja naročila.

Predsednik Anton Dornik l. r.
Tajnik Avgust Primožič l. r.

OBJAVA

LJUDSKI ODBOR MESTNE OBČINE JESENICE, razpisuje

javni natečaj

za izdelavo idejnega osnutka za zimsko in termalno kopališče s sanitarnimi napravami.

Natečaj je splošen in anonimen in se ga lahko udeleži vsak državljan Federativne ljudske reprublike Jugoslavije. Osnutek je oddati do 1. junija 1953 na naslov Ljudski odbor mestne občine Jesenice, Oddelek za gospodarstvo. Komisija osnutka. Elaborate opremiti z šframi, ime oddati v zaprti kuverti. Podloge za izdelavo osnutka dobijo interesenti pri Ljudskem odboru mestne občine Jesenice, Oddelku za gospodarstvo proti plačilu din 300.—. Kavcija se vrne ob pravočasni oddaji natečajnega elaborata.

Nagrade:

Prva nagrada	**100.000.— din**
Druga nagrada	**75.000.— din**
Tretja nagrada	**50.000.— din**

Za nagrajene elaborate si Ljudski odbor mestne občine Jesenice pridržuje avtorsko pravo, za ostale pa pravico odkupa.

OBVESTILO

S 16. marcem t. l. je začela obratovati redna avtobusna proga Ljubljana — Tržič po novem voznem redu, ki je naslednji:

6.30	7.15	13.30	odh.	Tržič	prih.	12.55	13.55	19.55
7.15	7.50	14.15	odh.	Kranj	odh.	12.15	13.15	19.15
7.55	8.30	14.55	prih.	Ljubljana	odh.	11.30	12.30	18.30

Proga bo obratovala samo ob delavnikih. Ljubitelji Gorenjske izkoristite prijeten prevoz!

Slovenija Avtopromet SAP Ljubljana

STEV. 12 — LETO VI.
Kranj dne 21. marca 1953

Ureja uredniški odbor. — Odg. ured. Slavko Beznik. — Uredništvo in uprava: Kranj, Savski breg št. 2; telefon 475; tekoči račun pri Nar. banki Kranj-okol. 624 - »T« - 127

Izhaja vsako soboto

Letna naročnina	400 din
Polletna »	200 din
Četrtletna »	100 din
Mesečna »	35 din
Posamezna številka	8 din